

صنایع زیرساخت های کشاورزی

غذایی، دام و طیور (دائیروزان)

ماهنامه تخصصی تحلیلی - اقتصادی
سال بیست و پنجم - شماره ۲۶۷ - فروردین ماه ۱۴۰۳ - تک شماره ۱۵۰,۰۰۰ تومان
شماره انتشار بین المللی: ISSN 1680-1350

عضو رسمی فدراسیون جهانی خبرنگاران کشاورزی
ifajnews

- آنچه برای کشاورزی قلم زدیم: انتشار ۱۲ شماره مستمر در سال گذشته
- حمایت همه جانبه از بهره برداران دام و طیور؛ سیاست جدید شرکت پشتیبانی امور دام طی شش ماه گذشته
- فروش آنلاین؛ خدمتی نو از سازمان مدیریت میوه و تره بار شهرداری تهران
- وزارت جهاد کشاورزی در نخستین ماه امسال
- تحلیلی بر کشاورزی ایران در سالی که گذشت

۴۰ سال فعالیت مطبوعاتی؛ ۳۴ سال دفاع از کشاورزی و کشاورزان مملکت

Agri-Industrial Infrastructures
Food, Livestock and Poultry Specialized Monthly Magazine

مجله صنایع زیرساخت‌های کشاورزی، غذایی، دام و طیور (دامپروران)
عضو رسمی فدراسیون جهانی خبرنگاران کشاورزی (ifaj) می باشد

بسم الله الرحمن الرحیم

شماره انتشار بین المللی ISSN 1680-1350

سال بیست و پنجم - شماره ۲۶۷
فروردین ۱۴۰۳

صاحب امتیاز و مدیر مسئول:

دکتر منصور انصاری

mansoor.ansary1334@gmail.com

دبیر هیات تحریریه:

فرانک مسعودی

زیر نظر هیات تحریریه

مدیر داخلی، ویراستار:

فرانک مسعودی

faranak.masoudi@gmail.com

دبیر سازمان آگهی‌ها و خبرنگار:

حجت اله انصاری (جابری)

دبیر روابط بین الملل و خبرنگار:

دکتر مسعود انصاری

گروه خبرنگاران:

عبدالحسین باخدا، سیاوش انصاری

محدثه بیکزاده

سایت پشتیبان: پایگاه خبری کشاورزی آینده جهان

«کاج پرس»

www.kajpress.com

یا

www.keshavarziyandehjahan.ir

گرافیک:

زیادریایی

◆ آنچه در این شماره می خوانید:

۴۰ سال فعالیت مطبوعاتی؛ ۳۴ سال دفاع (سر مقاله)..... ۲

حمایت همه جانبه از بهره برداران دام و طیور؛..... ۴

فروش آنلاین، خدمتی نو..... ۶

آنچه برای کشاورزی قلم زدیم..... ۷

وزارت جهاد کشاورزی در نخستین ماه امسال..... ۲۵

تحلیلی بر کشاورزی ایران در سالی که گذشت..... ۲۹

شناسنامه و فهرست انگلیسی..... ۳۰

سر مقاله

مجله ای که با نام «دامپروران» آغاز کرده بود، به دلیل دامنه شمول آن به موضوعات زیربخش های مختلف کشاورزی از جمله دام، طیور، زراعت، باغبانی و حتی شیلات، در سال با کسب مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل مطبوعات، به «صنایع زیرساخت های کشاورزی، غذایی، دام و طیور» تغییر نام یافت و همچنان در پاسخ به نیاز تمامی زیربخش های کشاورزی به نوشتن ادامه داد. ادامه در صفحه ۲

چاپ، لیتوگرافی و صحافی:

چاپ میران

تهران - خیابان سعدی شمالی، خیابان منوچهری، کوچه

ژاندارک، پلاک ۴

تلفن: ۳۳۹۰۵۲۷۷، ۳۳۱۱۲۲۳۴

فکس: ۳۳۹۵۳۴۰۴

نشانی دفتر مجله: تهران - میدان توحید، خیابان توحید

خیابان نادر، پلاک ۳۷ (ساختمان مجله دامپروران)

تلفن: ۵۴ و ۵۳ و ۶۶۹۴۶۲۵۲ فکس: ۶۶۹۱۳۱۶۳

همراه (جابری): ۰۹۱۲۱۳۸۸۶۱۲ خط مستقیم: ۶۶۹۱۳۱۶۳

کدپستی: ۱۴۵۷۸۸۴۸۷۱

www.kajpress.ir & www.kajpress.com

www.keshavarziyandehjahan.ir

E-mail: faranak.masoudi@gmail.com

E-mail: mansoor.ansary1334@gmail.com

منصور انصاری، صاحب امتیاز و مدیر مسئول

۴۰ سال فعالیت مطبوعاتی؛ ۳۴ سال

دفاع از کشاورزی و کشاورزان مملکت

را از جنبه برنامه هایی که منافع ملی در عرصه کشاورزی و محیط زیست را لحاظ نداشته و یا حق کشاورزان را برای حفظ موقعیت خود ضایع می کردند انتقاد کرده است و در عین حال مشوق دولت هایی طی ۲۵ سال گذشته بوده که موجب اعتلای کشاورزی و بهبود وضع کشاورزان شده اند.

به واقع این مجله، چه با نام پیشین خود یعنی «دامپروان» و چه با نام جدید، همواره مدافع منافع کشاورزان و اعتلا و پیشرفت و مدرنیزه کردن کشاورزی و تولید با بهره وری بهتر بوده است.

این قطب نما، مسیر روش تولید را برای مجله به گونه ای هدایت کرده است که در چنبره تملق و تعریف و تمجیدهای بی پایه از وزارتخانه مرتبط با کشاورزی قرار نگرفته. گفتنی است سابقه رسانه ای و مطبوعاتی گردانندگان مجله، بیش از عمر کنونی مجله است و بعضی از آنان، از جمله بنیان گذاران و شکل دهندگان مجله کهن سابقه بزرگتر بوده اند.

مجله دامپروان، در همان سال های آغازین فعالیت خود به دلیل مجالست با صاحب نظران و نظریه پردازان مسئله آب مملکت، بارها موضوع کاهش سطح سفره های آب زیرزمینی را چه از زبان آنان و چه از طریق گزارش های تحلیلی خود به طور جدی و منتقدانه مطرح کرده است که هم اکنون در صفحات زرین آن قابل دسترسی است؛ موضوعی که در آن سال ها از نظر خیلی ها یک بحث فرعی و غیر لازم بود و حتی با نوعی خنده عالم نمایانه به سخره و استهزاء گرفته می شد. مواردی هم وجود داشت که نویسندگان بحث مصرف متعادل آب با استفاده از تکنولوژی های مدرن آبیاری را تحت فشار و آزار قرار می دادند.

آن موقع کمتر نویسندگان یا گوینده ای بود که خطر کمبود آب، نابودی تمدن سرزمینی، خشک شدن تالاب ها و دریاچه ها، عمیق شدن چاه ها و کف شکنی آنان و پایین رفتن سطوح آب زیرزمینی را به عنوان یک زبان ملی مطرح کند.

آنان با درک ناقص و ویران کننده از خوداتکایی واقعی با بهره گیری از آب مجازی در قالب واردات غلات و حتی گوشت قرمز و غیره، تئوری «نکاشت» را مورد ذم قرار می دادند و

مجله ای که با نام «دامپروان» آغاز کرده بود، به دلیل دامنه شمول آن به موضوعات زیربخش های مختلف کشاورزی از جمله دام، طیور، زراعت، باغبانی و حتی شیلات، در اردیبهشت سال ۱۳۹۶ با کسب مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل مطبوعات، به «صنایع زیرساخت های کشاورزی، غذایی، دام و طیور» تغییر نام یافت و همچنان در پاسخ به نیاز تمامی زیربخش های کشاورزی به نوشتن ادامه داد.

«دامپروان» از همان شمارگان اول خود یک مجله تحلیلی با مضمون اقتصاد سیاسی در بخش کشاورزی از موضع انتقادی نسبت به وضع موجود زمان خود بود. دلسوزان، آگاهان، مخاطبان و همراهان، این مجله را یک مجله انتقادی منحصر به فرد می دانستند که فاصله زیادی با مجلات تبلیغاتی یا به قولی «رنگین نامه ها» که حجم عظیمی از صفحات خود را به درج آگهی های تبلیغاتی یا پیام های شعاری اختصاص داده بودند داشت که طبعاً وقتی منتقد باشی، بسیاری را خوش نمی آید و مدام می گفتند «دامپروان» چه ربطی به زراعت و باغبانی و اقتصاد کشاورزی دارد و مثلاً چرا در مورد نرخ دلار ارزان قیمت آن زمان انتقاد می کند؟

ضمن اینکه یادآور می شود، در شرایطی که ساختار کشاورزی در یک عرصه طبیعی به هم پیوسته و وابسته قرار دارد و هر بخش آن اثر بلاواسطه بر رشد و رونق بخش دیگر می گذارد، جدا سازی بخش ها فقط ذهنی و انتزاعی و برای برنامه ریزی علمی و افزایش ضریب تخصصی بودن بخش است که عمیق تر مورد مذاقه قرار گیرد، ولی به هر حال مجله دامپروان فعالیت خود را با نام جدید ادامه داد و تاکنون ۲۶۶ شماره به طور پیوسته و بدون وقفه انتشار داده و امسال وارد ۲۵ سالگی می شود.

این مجله، مستقل از دولت ها بوده و آنها

خودکفایی یا به درستی، «خوداتکایی» را فقط در محدوده تولید داخل می دانستند.

این گروه چه با حسن نیت و البته نوع نگرش عقب افتاده غیر علمی، چه از منظر سیاسی و تعاملات جهانی بر آن بود که درهای کشاورزی کشور را بر جهان پر تلاطم و متعامل در عرصه تبادل تکنولوژی و بازرگانی ببندند و با کمک یک اقتصاد و بازرگانی درون گرای بسته دولتی، امور کشاورزی و کشاورزان را به گمان خود اداره کنند. این نوع نگرش که نمی توان آن را یک اندیشه یا نظریه تلقی کرد، با مسائل سیاسی گروهی خاص گره خورد و کشاورزی را در مدار سیاسی کاری و سیاست بازی قرار داد.

مجله دامپرووران سابق و صنایع زیرساخت های کنونی، با این نوع اداره امور کشاورزی مملکت و زندگی کشاورزان طی ۲۵ سال گذشته به طور جدی در حوزه اندیشه ورزی مقابله که نه، بلکه جنگیده و ده ها مقابله در مورد این موضوع حاد سیاست گذاری در بایگانی شمارگان خود دارد که البته همواره از دو سو مورد غضب بود: یکی حقد و حسادت رسانه های همپتراز که تمایل به کارهای تبلیغاتی پر درآمد داشتند و دیگر از سوی آنان که تصور می کردند همه چیز کشاورزی از مکانیزاسیون گرفته تا کسری تولید کالاهای استراتژیک باید در داخل تامین شود.

گرچه دلارهای پر زرق و برق ارزان قیمت برای واردات و همچنین سیلی محکم علم و پیشرفت، بالاخره اینان را به سوی واردات پُر سود کشانید، ولی همچنان از نوشته های این مجله طی ۲۵ سال انتشار بلاوقفه و مستمر به دل گرفته اند!

تمام صفحات و اوراق مجله «صنایع زیرساخت های کشاورزی»، حکایت از نوعی اندیشه و تفکر دارد که اینک برای بسیاری از مسئولان دلسوز پیشین و کشاورزان پیشرو این سالیان مقبول افتاده است و همین کشاورزان و تولیدکنندگان پیشرو و برخی حمایت های وزارتخانه یا معاونان وزیر بوده اند که ما اکنون سرپا هستیم و ادامه می دهیم.

در پایان گفته شود؛ تقریباً هیچ موضوع حاد وکلان کشاورزی در حوزه برنامه ریزی و سیاست گذاری در بخش کشاورزی نبوده است که این مجله طی ۲۵ سال گذشته به آن نپرداخته باشد. به واقع، این ۲۵ سال، تاریخی از کشاورزی مدرن غیر سنتی بوده است که برای هر محقق و پژوهشگر بررسی تاریخ کشاورزی، محیط زیست و آب کشور مجموعه ای مستند و قابل اتکا خواهد بود.

امسال، اولین شماره فرودین ماه را به خلاصه ای از ۱۲ شماره انتشار یافته مستمر و به موقع در سال ۱۴۰۲ اختصاص داده ایم که به خوبی نشان می دهد مجله «صنایع زیرساخت های کشاورزی» یک نشریه انتقادی تحلیلی اقتصاد سیاسی است که دستاوردهای وزارتخانه را تحسین و مسیرهای نا روشن و مبهم و خطاهای آشکار و پنهان را کالبد شکافی و نقد کرده است.

حمایت همه جانبه از بهره برداران دام و طیور؟

سیاست جدید شرکت پشتیبانی امور دام طی شش ماه گذشته

دکتر حسین شیرزاد مدیر عامل شرکت پشتیبانی امور دام کشور، اواخر فروردین ماه در گفتگویی اعلام کرد: طی سال ۱۴۰۲ قریب به ۴ میلیون تن نهاده (جو، ذرت و کنجاله سویا) به نظام بهره برداری دام و طیور کشور عرضه نموده است. سیاست جدید شرکت پشتیبانی امور دام که در بازه زمانی شش ماهه گذشته پیگیری می شده و همچنان با قدرت دنبال می گردد، حمایت همه جانبه از جامعه دامپروری و مرغداران کشور از طریق فروش نهاده مدت دار، تولید قراردادی با زنجیره ها و ایجاد آرامش حداکثری در بازار نهاده ها و استفاده از پتانسیل بازار بدهی با مکانیزم تاخیری استمهال می باشد.

به طوری که در شش ماهه دوم سال گذشته نزدیک به ۹۰۰ هزار تن جو، یک و نیم میلیون تن ذرت بصورت نسبی و مدت دار با چک و سفته و ضمانت نامه بانکی به جامعه هدف بهره بردار عرضه شده است. در عرضه بیش از یک میلیون تنی سویا طی سال قبل حدود ۱۰۰ هزار تن کنجاله سویا بصورت نسبی بوده است. در مجموع بیش از ۸۷ درصد فروش ها در نهاده جو به شکل نسبی، ۷۵ درصد فروش ذرت و ۱۲ درصد کنجاله سویا نیز بصورت نسبی و مدت دار ۳ تا شش ماهه و در برخی استان های محروم ۸ ماهه، به دامداران و مرغداران محترم کشور تحویل داده شده است که رکوردی بی سابقه در فروش نهاده های کشور با این الگوی حمایتی جدید محسوب می گردد.

دکتر شیرزاد ضمن تاکید بر اینکه این سیاست های حمایتی با قدرت و توان بیشتر در سال جدید نیز ادامه خواهد یافت، اضافه کرد: با این حمایت ها تلاش کرده ایم تا آسیب های گذشته ناشی از افزایش قیمت نهاده های دام و طیور، عدم تزریق سرمایه در گردش مکفی به صنعت دام و طیور و

از اواسط سال ۱۴۰۲ با آغاز مدیریت دکتر حسین شیرزاد در شرکت پشتیبانی امور دام؛ برنامه ها، سیاست های حمایتی و راهبردهای جدیدی در جهت تهیه و تامین نهاده ها، خرید مازاد گوشت مرغ، تشویق به پرواربندی گوساله و جوجه ریزی، رشد تولید گوشت سفید برای تامین کسری این کالاهای اساسی تدوین و به اجرا گذاشته شد.

براساس آمار گمرک ایران؛ دولت ضرورتاً به منظور تنظیم بازار، ایجاد امنیت غذایی و کسری تولید منابع داخلی؛ سال گذشته ۷۰۰ میلیون دلار گوشت قرمز وارد کرد که رقمی قابل توجه است ولی به نظر می رسد دکتر شیرزاد با امیدواری به تولید داخل و با تئوری ها و نظریه هایی که دارد، از آنجا که فضای تامین امنیت غذایی کشور به سمت و سوی واردات سوق پیدا کرده است؛ می خواهد ضمن یادآوری به مسئولان، تصمیم گیران و تصمیم سازان به اهمیت تولید و تولیدکنندگان داخل با یک الگوی حمایتی جدید در فروش و توزیع نهاده ها و تزریق امید و روحیه مثبت به تولیدکنندگان و جامعه بهره برداران دام و طیور؛ تولید داخل را در اولویت قرار دهد و بسیاری از واحدهای کوچک و متوسط دام و طیور را که به دلیل عدم تزریق سرمایه و افزایش قیمت نهاده ها متضرر شده اند و یا به تعطیلی کشیده شده اند، به چرخه تولید کشور بازگرداند.

به واقع شرکت پشتیبانی امور دام کشور به عنوان موتور اصلی کشور برای تامین نهاده ها و فرآورده های دام و طیور برنامه ریزی و سیاست گذاری راهبردی جدیدی اتخاذ کرده است که نتایج آن در بازه زمانی شش ماهه گذشته در گفتگوی خبری دکتر حسین شیرزاد انعکاس پیدا کرد و بسیار امیدوار کننده است.

کشتار دام مولد، و رشد تعطیلی واحدهای کوچک و متوسط تعدیل و صدمات تا حدودی جبران گردد.

وی یادآور شد: نتایج این سیاست های حمایتی تا کنون بازگشت بسیاری از واحدهای کوچک و متوسط دام و طیور به چرخه تولید کشور، اطمینان خاطر مرغداران و دامداران از وجود وفور و فراوانی نهاده و آرامش بازار طی شش ماه گذشته، رشد تولید گوشت سفید، تزریق امید و روحیه مثبت تولید در بین جامعه بهره برداران کشور، دیرکشتاری در دام سبک، تشویق به پرور بندگی گوساله پای پرور، تشویق به جوجه ریزی تا ۱۵۲ میلیون قطعه، افزایش وزن مرغ هایی که امروزه روانه کشتارگاه ها می شوند، افزایش ذخایر گوشت کشور، جلوگیری از کشتار دام مولد و رشد اشتغال در صنعت دام و طیور و ایجاد سپهری امیدوارانه در میان ذی نفعان و ذی مدخلان جامعه دامپروری و مرغدار کشور می باشد.

شیرزاد از ادامه دار بودن خرید بیش بود یا مازاد مرغ تولید داخل از مرغداران و فعالان صنعت طیور کشور خبر داد و افزود: در زمینه خرید مرغ داخلی نیز در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۲ حدود ۳۱ هزار تن مرغ و از ابتدای سال جاری تاکنون نیز حدود ۶۰۰۰ تن مرغ از بازار جمع آوری و ذخیره شده است. خرید از همه اتحادیه های استانی، زنجیره ها و واحدهای مرغداری متقاضی در جریان است و تاکنون بیش از ۶۰۰ میلیارد تومان به مرغداران کشور به صورت نقدی و قریب به ۵۲۰ میلیارد تومان به اشکال تولید قراردادی و تهاتر مرغ با نهاده

همچنان ادامه دارد.

سیاست های بازرگانی شرکت طی شش ماهه دوم سال ۱۴۰۱ با تغییر جهت اساسی "تامین ذخایر استراتژیک کشور با خرید مرغ تولید شده در داخل و حمایت از مرغدار داخلی و ترویج تولید قراردادی طیور" بوده است. روند خرید بیش بود مرغ به صورت نامحدود و در همه استان های کشور که بیش بود یا مازاد مرغ تولیدی دارند، همچنان ادامه دارد. در کنار این سیاست حمایتی؛ شرکت پشتیبانی امور دام حمایت همه جانبه خود را از صادرات مرغ به کشورهای هدف اعلام می دارد.

شیرزاد در تشریح سیاست های حمایتی شرکت در طول مدت مدیر عاملی خویش گفت که امروز شرکت پشتیبانی امور دام کشور در خدمت بهره برداران دام و طیور ایران زمین می باشد و در خدمت جامعه مولدین طیور و دام برزیلی یا هر کشور دیگری نیست. ما ذخایر راهبردی مرغ مان را در حال حاضر از تولیدکنندگان داخلی تامین و انبارش می کنیم و همچنین تلاش می کنیم که امسال این اتفاق مهم برای صنعت دامپروری و تولید گوشت قرمز هم بیافتد. چنانکه از دو ماه پیش در فراخوان های عمومی بین المللی شرکت، خرید مرغ از منشاء خارجی را محدود نموده ایم تا مرغدار داخلی با اطمینان بیشتری اقدام به جوجه ریزی و تولید نماید. توزیع مرغ منجمد نیز بطور کامل متوقف گردیده است.

گردآوری و تدوین: حجت اله انصاری (جبری)

فروش آنلاین، خدمتی نو

جزئیات فروش آنلاین میوه و سبزیجات توسط میادین و میوه و تره بار شهرداری تهران

وی ادامه داد: در صورتی که فروش آنلاین در منطقه ای تحت پوشش نبود، شهروندان می توانند از طریق سامانه شهرداد اطلاع دهند.

فروش آنلاین فرآورده های پروتئینی، محصولات بازرگانی و لبنی؛ نیمه اول امسال

وی در ادامه با اشاره به اینکه فروش آنلاین در حال حاضر مختص میوه، سبزی و صیفی جات است، تصریح کرد: فروش آنلاین فرآورده های پروتئینی، محصولات بازرگانی و لبنی هم انشالله در ۶ ماهه ابتدای سال آغاز خواهد شد.

بختیاری زاده تاکید کرد: میانگین اختلاف محصولات میوه و تره بار شهرداری تهران با سطح بازار ۴۲ درصد و این اختلاف در سبزیجات ۲۹ درصد است.

زمان ارسال در فروش آنلاین بین ۳۰ دقیقه تا ۹۰ دقیقه است

بختیاری زاده با اشاره به اینکه میانگین زمان ارسال در فروش آنلاین بین ۳۰ تا ۹۰ دقیقه است، ادامه داد: زمان و ساعت کاری ارسال فروش آنلاین سازمان میادین در روزهای شنبه تا چهارشنبه از ساعت ۸ صبح تا ۱۷ بعدازظهر، روز پنجشنبه ۸ صبح تا ۱۲ و در روزهای تعطیلی رسمی سفارش گیری برای فروش آنلاین وجود ندارد. همچنین سفارش هایی که بین ساعت ۱۳ تا ۱۵، ثبت شود بین ساعات ۱۵ تا ۱۷ ارسال خواهند شد. شهروندان تهرانی می توانند با نصب سوپراپلیکیشن شهرداد و مراجعه به بخش میوه و تره بار، درخواست خود را خرید ثبت کنند.

تهیه گزارش: حجت اله انصاری (جبری)

بهمین ماه گذشته همزمان با دهه فجر انقلاب اسلامی، فروش آنلاین میوه و سبزیجات به صورت پایلوت در برخی مناطق آغاز شد تا نقاط قوت و ضعف این طرح مشخص شود. این طرح که خدمتی نوین در عرصه فروش فرآورده های کشاورزی با نرخ پایین تر از فروشگاه های سطح شهر است؛ روشی بسیار موثر و کارا در صرفه جویی در وقت شهروندان تهرانی، کاهش ترافیک و طبعا کاهش آلودگی هوا است.

حال پس از گذشت نزدیک به دو ماه از اجرای پایلوت این طرح و استقبال شهروندان؛ مهدی بختیاری زاده، مدیرعامل سازمان مدیریت میوه و تره بار شهرداری تهران در یک گفتگوی خبری جزئیات آن را تشریح کرد و از آغاز فروش آنلاین سایر محصولات بازرگانی مانند فرآورده های پروتئینی و لبنی از طریق این طرح و به صورت آنلاین خبر داد.

بختیاری زاده، مدیرعامل سازمان مدیریت میادین میوه و تره بار شهرداری تهران پیرامون آخرین وضعیت فروش آنلاین میوه و سبزیجات در شهر تهران ضمن تصریح بر اینکه قیمت فروش آنلاین با قیمت خرید حضوری از میادین میوه و تره بار یکسان است گفت: هزینه ارسال برای هر سبد کالایی بین ۲۰ تا ۳۰ کیلوگرم (۱۰ اقلیم کالا) ۲۴ هزار و پانصد تومان است.

امکان مرجوعی میوه و سبزیجاتی که از نظر کیفیت مشکل دارند، وجود دارد

مدیرعامل سازمان مدیریت میادین و میوه و تره بار شهرداری تهران با بیان اینکه در حال حاضر بدون تبلیغات، حدود ۸۰۰ سبد کالا در ماه برای شهروندان ارسال می شود، گفت: در صورتی که میوه ای برای شهروندان ارسال شد و کیفیت قابل قبولی نداشت و از نظر کیفیت مشکل داشت، امکان مرجوعی وجود دارد.

آنچه برای کشاورزی قلم زدیم: انتشار ۱۲ شماره مستمر در سال گذشته

آنچه در پی می خوانید، مروری است بر دوازده شماره مجله «صنایع زیرساخت های کشاورزی» طی یک سال گذشته از فروردین تا اسفند ۱۴۰۲. شمارگانی پر بار از سرمقاله ها، مقالات، یادداشت ها و گزارش های متناسب با مسائل روز، حاوی نکته های مشفقانه و راهگشا، دغدغه ها و درد ها، راهکارها و رویکردها و خوب ها و بدها از میان هزاران خبر، اقدام و عملکرد، از سوی وزارت جهاد کشاورزی، بخش خصوصی مرتبط با فعالیت های کشاورزی و آنچه در جهان در رابطه با کشاورزی می گذرد.

گفتنی است که تمامی این شمارگان در وب سایت پایگاه خبری کشاورزی آینده جهان با لینک www.kajpress.com به صورت پی دی اف و به رایگان در دسترس است. بخوانیم:

شروع کرده ایم فروردین ۱۴۰۲ را با طرح جلدی زیبا از صحنه های رنگارنگ ییلاق و قشلاق عشایر کشورمان در کنار رودخانه ها، سوار بر اسب ها و گله های گوسفند و سیاه چادرها.

سرمقاله شماره ۲۵۵ فروردین ماه به قلم منصور انصاری صاحب امتیاز و مدیرمسئول، روزنامه نگار کهن سابقه نام آشنا تحت عنوان «تثبیت موقعیت عشایر ایران نیازمند تصویب قوانین و مقررات جدید» آورده:

این موضوع، حائز اهمیت بسیار است که به درکی واقعی از تاریخ عشایر ایران دست یابیم و به سیر تطور و تکامل یا فراز و نشیب آن پی ببریم؛ جامعه ای تاریخی که همزاد تمدن ایران زمین است و آداب و سنن و فرهنگ تاریخی خود را در شرایط دشوار کوچ و حتی مدرن شدن بسیاری از عرصه های زندگی شهری و روستایی همچنان در سطحی قابل توجه در تولید شیر و گوشت و

فرآورده های لبنی حفظ کرده و توامان می کوشد در عرصه تولید صنایع دستی اصیل نیز میداندار باشد.

عشایر با مفاهیم مختلف در قالب عشیره، قبیله، ایل، طایفه و به ویژه جمع آنها یعنی عشایر، قبایل، ایلات، طوایف، اویماقات و اولوسان در ادبیات ایران برجستگی زیادی داشته و دارد و نمی توان در مورد عشایر سخن گفت بی آنکه به نقش سرفرازانه آنان در جنگ های میهنی اشاره نکرد.

به طور خلاصه و برای کسب این نتیجه که عشایر از یک موقعیت قابل اتکا برای حکومت ها برخوردار بوده اند، باید گفت؛ در تمام جنگ های ایران از عهد باستان تا دوره قاجار و قبل از ارتش نوین، عشایر در قالب فوج های قومی برای جنگیدن سازمان دهی شده اند، اما به موازات رشد مدرنیته در ایران در سال های پایانی دوره قاجار و استقرار حاکمیت رضا شاه، عشایر قبایل مختلف در شهرهای کوچک و بزرگ ساکن شدند و جمعیتشان مرتباً کاهش یافت تا آنجا که از رقم ۲۵ درصد از جمعیت کشور در سال ۱۳۰۰ شمسی به زیر ۳ درصد تنزل پیدا کرد. در حال حاضر نیز هر چند به گفته مدیرعامل اتحادیه سراسری دامداران متحرک، تدابیر خوبی برای حمایت از

آنان انجام شده، اما این جمعیت به یک میلیون و پانصد هزار نفر رسیده است. در نظام اقتصادی مدرن کنونی، تغییر رویکرد نسبت به زندگی عشایر در قالب قوانین حمایتی، به گونه ای که آنها را فقط جمعیتی برای کسب رای نمایندگی در مجلس به شمار نیاوریم اجتناب ناپذیر است.

«**مرغ وزیر را برد**»، عنوان یادداشتی خواندنی به نقل از تحریریه پایگاه خبری «کشاورزی آینده جهان» است که در اثنای خبر ناگهانی برکناری ساداتی نژاد اولین وزیر جهادکشاورزی دولت سیزدهم منتشر شد.

موضوع «انتقاد اعضای کمیسیون کشاورزی، از مشخص نشدن قیمت خرید تضمینی گندم»، «سرگیجه و دلهره در وزارت جهاد کشاورزی»، «گفتگوی اختصاصی با فضل خرم، مدیرعامل اتحادیه سراسری» و «استحاله تدریجی عشایر کوچنده در آمریکا، انگلستان و ایرلند، سرنوشت غم بار جمعیت عشایر ایرلند»، که اولین «پژوهش یافته» و ترجمه تخصصی موضوع عشایر آمریکا، انگلستان و ایرلند به کوشش فرانک مسعودی است، از دیگر مطالب تولیدی منحصر به فرد این شماره مجله صنایع زیرساخت های کشاورزی می باشد که همانگونه که در مقدمه گفتیم، در وب سایت «کشاورزی آینده جهان» یا «کاج پرس» به نشانی www.kajpress.com در دسترس است.

شماره ۲۵۶ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲، با سرمقاله ای تحت عنوان «تولید در دیمزارها، دانش، تجربه، شناخت اقلیم و بهره گیری مطلوب از آب سبز» به قلم منصور انصاری آورده:

کمتر کسی فکر می کرد در شرایط تحریم ها بتوان با عزمی ملی متکی به دانش و تجربه و شناخت علمی از اقلیم، راندمان تولید دیم محصولاتنی چون گندم، جو، عدس، نخود، کلزا، علوفه، گلرنگ، گیاهان دارویی و کاملینا را با بهره گیری از آب سبز و خاک مناسب طی سه سال به گونه ای افزایش داد که موجب شگفتی شود و بسیاری از کسانی که می گفتند چنین امری میسر نیست و پایداری ندارد دیدند که علم، با کشف قوانین طبیعت و استیلاء بر آنها توانست انسان را به نتایج بهتر و افزایش بیشتر تولید رهنمون سازد.

مردمی کردن آموزش و ترویج در روستاها نیز یکی از دستاوردهای طرح جهش تولید در دیمزارها بود که در نهایت اجرای این طرح در استان های انتخاب شده موجب افزایش درآمد کشاورزان خرده پا و کم درآمد شد.

این طرح با وجود سه سال اجرا توانست باورمندی و فرهنگ کشت دیمزارها را به تدریج و هر چند اندک در میان کشاورزان گسترش دهد و اینک بسیاری از کشاورزان دریافته اند شیوه های سنتی کاشت، داشت

و برداشت در زمین های دیم، دیگر نمی تواند مقرون به صرفه و نتیجه بخش باشد.

آمار و ارقام تهیه شده توسط مجری طرح به خوبی آشکار می سازد که در الگوهای انجام شده، درآمد بعضی از محصولات با روش جدید کشت دیم برای کشاورزان ۵ برابر بیشتر از شیوه متداول سنتی شده است.

همچنین، طرح جهش تولید در دیمزارها موجب شد دانش اصلاح بذرهای مناسب برای مناطق و زمین های خشک و کم آب ارتقاء یابد و در نهایت، از آنجا که خصوصیات و جزئیات این طرح تحول ساز، چندان برای افکار عمومی تصمیم گیر و تصمیم ساز کشور به ویژه برای تامین اعتبارات لازم، حتی در مجلس و درون بخش کشاورزی چندان آشکار نبود، بر آن شدیم با کمک کارشناسان زبده، مسلط و برجسته معاونت زراعت، یک شماره از مجله «صنایع زیرساخت های کشاورزی» را به این موضوع مهم اختصاص دهیم تا در قالب سندی مطبوعاتی ماندگار و در آرشیو رسانه ای ثبت شود که در دسترس همگان قرار گیرد.

در این شماره همچنین گزارشی ۲۰ صفحه ای شامل آمار، ارقام و جداول متعدد از اطلاعات کامل طرح جهش تولید در دیمزارها در ۵ استان کردستان، کرمانشاه، آذربایجان شرقی، همدان، گلستان و خوزستان از طریق مطالعه، پژوهش و جمع آوری مستمر اطلاعات درست و دقیق در طول اجرا توسط معاونت زراعت وزارت جهاد کشاورزی و به عنوان مرجعی قابل اتکا در آرشیو مجله ثبت گردیده است.

«غفلت تاریخی دولت های بعد از انقلاب نسبت به سرمایه گذاری در صنعت مرغداری»، عنوان سرمقاله شماره ۲۵۷، خرداد ماه ۱۴۰۲ به قلم منصور انصاری است که در بخش هایی از آن آمده است:

طی چند سال گذشته به ویژه از آن هنگام که تنظیم محصولات کشاورزی بر عهده وزارت جهاد کشاورزی گذاشته شد، یعنی قانون موسوم به انتزاع پس از سال ها تعلل و این دست و آن دست کردن بالاخره جنبه اجرایی به خود گرفت، صنعت مرغداری و تمام حلقه های زنجیره فرایند آن گرفتار در مسائل عرضه و تقاضا و قیمت مصوب شد.

این صنعت که در دهه هفتاد طرح نیمه آزادسازی را تجربه کرده بود اینک با دو معضل نظارت شدید دولتی بر میزان تولید و دیگری قیمت مواجه گردید.

به عبارتی، وزارت جهاد کشاورزی که پیش از این عمدتاً درگیر تنظیم تولید بود و از حلقه اجداد تا جوجه یک روزه و سپس گوشت مرغ سعی داشت فرایند تولید را پایش کند و نهاده های مورد نیاز را با ارز ارزان قیمت ۴۲۰۰ تومانی به اندازه کافی تامین و در اختیار مرغداران اعم از سالن های پرورش اجداد و مادر گوشتی قرار دهد، اینک عهده دار تنظیم بازاری به شدت پر نوسان هم شده بود و می بایست علاوه بر تامین نیاز مصرف، قیمت را نیز به گونه ای تنظیم کند که به قدرت خرید مردم نزدیک باشد.

صف های طولانی برای گوشت مرغ با قیمت مصوب در لابه لای توجیهات مختلف این بود که مرغداران از جیب خود قیمت گوشت مرغ را کمتر از قیمت تمام شده عرضه کنند. مرغداران فداکارانه این مسئولیت را پذیرفتند و گرچه بسیاری ورشکست شدند و تعطیل کردند، ولی از آنجا که این صنعت ریشه دار است و بالغ بر ۷۰ سال در اقتصاد و امنیت غذایی کشور حضور مداوم و مستمر دارد از پای درنیامد و تولید را افزایش داد اما با کاهش تقاضای بازار مواجه و به ناگزیر، مرغ زنده را با وزن بالا زیر قیمت تمام شده به بازار عرضه کرد!

گفتنی است این نوسانات در حلقه نهایی فرایند تولید زنجیره وار صنعت مرغداری، تمام حلقه های قبل از خود را نیز با نوسانات زیان بخش مواجه کرد؛ حتی صنایع وابسته و جنبی مانند تولید کننده های داروهای دامپزشکی، افزودنی ها، مکمل ها و یا ساخت تجهیزات.

دولت به رغم تلاش های وزارت جهاد کشاورزی، مرغ و تخم مرغ را از دریچه قیمت ارزان و فراوانی نگاه می کرد و فقط می خواست مرغ و تخم مرغ فراوان و ارزان باشد تا از مسئولیت پاسخگویی وارهد و گویی اصلا فراموش کرده بود که در قبال صنعت مرغداری وظایفی دارد و می بایست به ساختار در حال تلاشی آن توجه کند.

به عبارتی، دولت از پایداری، تداوم و استمرار تولید غافل شد و موضوعاتی همچون الزام به استفاده از جوجه نژاد آریین نیز که به رغم تلاش تعدادی از دلسوزان کشور به بهره وری مورد انتظار نرسید و بازدهی لازم را نداشت بر بحران در ساختار صنعت مرغ گوشتی افزود.

همچنین در این شماره، گزارش ویژه ای از هویت تاریخی تولیدات صنعت مرغداری تحت عنوان «**چگونگی سیر تحول و تکوین صنعت مرغداری از آغاز تاکنون**» در مصاحبه های مجزا با غلامحسین جعفر، رئیس هیات مدیره اتحادیه مرغداران گوشتی استان گلستان، عطاالله حسن زاده، مدیرعامل اتحادیه مازندران و سخنگوی اتحادیه سراسری مرغداران گوشتی، علی ابراهیمی، مدیرعامل اتحادیه سراسری مرغداران کشور و محمدرضا صدیق پور، دبیر انجمن جوجه یک روزه و یکی از مدیران ارشد صنعت مرغداری تهیه و به چاپ رسانده ایم.

از دیگر مطالب این مجله در ارتباط با صنعت مرغداری می توان به گزارشی زیر نام «**پیش از ۴۰ سال تحمیل سیاست انقباضی**»

کشاورزان می گویند، تعلل و تاخیر طبق قانون خرید تضمینی خسارت دارد ولی اگر دولت تا پایان شهریور ماه هم بدهی خود را با کشاورزان تسویه کند باز هم خدا را شکر می کنیم. این در حالی است که علاوه بر وزیر و معاونان ایشان، مقامات بالا دست دولت هم با افتخار از رکورد بی سابقه خرید ۱۰ میلیون و ۳۳۰ هزار تن گندم و تولیدی بسیار بیشتر از این رقم (حدود ۱۳ میلیون تن) در شرایط خشکسالی، سخن ها گفتند و ژست ها دادند در حالیکه با چالش جمع آوری و حفظ گندم خریداری شده در سیلوهوا یا انبارهای فنی مواجه هستند و هنوز پول کشاورزان را به طور کامل پرداخت نکرده اند.

بر قیمت گوشت مرغ و تخم مرغ زیر نرخ تورم، به زبان صنعت مرغداری، به روایت آمار رسمی، به تهیه کنندگی و تدوین حجت اله انصاری و دو مطلب ترجمه شده از منابع معتبر به عناوین «**شاخص های اصلی صنعت مرغداری در کشورهای عمده جهان با تاکید بر ساختار تولید و بازرگانی گوشت مرغ هلند،**» به تحقیق سیاوش انصاری و «**آینده صنعت مرغداری جهان تا ۲۰۱۳**» توسط فرانک مسعودی اشاره کرد.

«**امنیت غذایی، یک سیاست اجرایی یا نظریه ای در حکمرانی خوب؟**»، عنوان سرمقاله شماره ۲۵۸ تیرماه ۱۴۰۲ به قلم مدیرمسئول، منصور انصاری نوشته شده است. این سرمقاله همانگونه که از عنوانش پیداست، با عطف به بنیادهای نظری امنیت غذایی و تعاریف پذیرفته شده آن در شمارگان پیشین، به موضوع امنیت غذایی از بُعد اجرایی در کشور و وزارت جهاد کشاورزی پرداخته و گفته است:

امنیت غذایی یک مفهوم چند جانبه، به هم پیوسته و زنجیره ای است که هنر حکمرانی خوب، تنظیم ارتباط درونی هر یک از حلقه های این زنجیره است و البته کاری ساده نیست و نیازمند دانش خاص خود است. اینکه مثل یک قرارگاه نظامی که به صورت شبانه روزی نیروهای در خط و معابر وصولی و قابل نفوذ دشمن را رصد می کند، روزانه بازار و کمبودهای آن را رصد کنیم، گرفتار نوعی عمل زدگی یا پراگماتیسم خشک عملیاتی شده ایم که هر چند موثر است اما تنها جزئی از این فرایند پیچیده است.

حتی اگر نام این قرارگاه را «ستاد دیپلماسی امنیت غذایی» با ماهیت عملکرد نظامی بنامیم، باز هم در مسیر پیچیده این فرایند، گرفتار سیاست آزمون و خطا می شویم.

نگاه روزمره به تامین امنیت غذایی، سامانه تعادل یک سیاست گذاری عمل گرا را به هم می زند. موضوعی که به نظر می رسد کشور ما گرفتار آن شده و هیچگونه نظریه یا سیاست بنیادی در این امر مهم و سرنوشت ساز در این مقطع و شرایط دشوار کشور ندارد.

آیا در یک دیپلماسی خلاق می توانیم از چنبره فضای امنیت سازی آمریکا و نظارت و دخالت آن بر پدیده جنگ روسیه با اوکراین وارهیم و بخشی از نیاز خود به غلات، گندم و نهاده های دام و طیور را با قیمت و شرایط مناسب حمل و نقل تامین کنیم یا همین که خارج از هر نظریه دیپلماسی و اقتصاد سیاسی، روزانه در ستاد

دیپلماسی امنیت غذایی حضور پیدا کنیم، برای ایجاد امنیت غذایی آحاد کشور به ویژه دهک هایی که خوردن یک کیلو گوشت قرمز در ماه و یک نوبت لبنیات و شیر در هفته برایشان آرزو و دست نیافتنی شده است کافیهست؟ بحث در این مورد در گنجایش یک سرمقاله نیست ولی به نظر می رسد که موضوع ایجاد امنیت غذایی در همان محدوده اجرایی و بدون تغییر نگرش ادامه یابد.

در این شماره همچنین پژوهشی به نام «غذا و امنیت غذایی در ایران و صحنه جهانی» به نگارش فرانک مسعودی، دبیر تحریریه مجله انجام شده است که ذکر دو پاراگراف از این مطلب در اینجا، خوانندگان علاقمند به پژوهش هایی از این دست را به مطالعه آن در شماره ۲۵۸ «صنایع زیرساخت های کشاورزی» که در وب سایت پایگاه خبری کشاورزی آینده جهان به نشانی www.kajjpress.com نیز به صورت پی دی اف درج شده است رهنمون می شود:

با توجه به اهمیت فوق العاده وضعیت امنیت غذایی در جهان به ویژه بعد از جنگ روسیه و اوکراین و برجسته شدن این موضوع در محافل داخلی و خارجی و طرح آمار و ارقام پراکنده غیر دقیق و بعضاً آلوده به مسائل سیاسی و اهداف پر شائبه سیاستمداران و مسئولان سیاسی در کشورهای مختلف از جمله کشور ما، بر آن شدیم که با موشکافی و صرف وقت بسیار و البته دلسوزانه و غیر مغرضانه، آنطور که شایسته انجام یک تحقیق مورد استناد و مرجع است، از چند منبع معتبر پذیرفته شده جهانی از جمله فائو و «HYDE: هاید» صحنه جهانی تولید، مصرف، قیمت، وضعیت گرسنگی و رفاه غذایی و موقعیت کشاورزی های برتر در کشورهای مختلف را با رویکرد قاره محور انعکاس دهیم تا هر چه بیشتر به ارزیابی ها و تحلیل های واقعی دست پیدا کنیم.

انجام پژوهش هایی از این دست به ویژه در شرایط کنونی کم آبی کشور و گرم شدن سیاره زیست، شمایی بهتر از آنچه «باید کرد» پیش روی مسئولان و برنامه ریزان امنیت غذایی کشور، از ترویج و تصحیح الگوی کشت گرفته تا فرهنگ سازی و الگوی مصرف آحاد ایرانیان قرار می دهد، موضوعی که با مقایسه روشن چند محصول مهم استراتژیک مانند گوشت قرمز و گوشت مرغ، تخم مرغ، شیر و نان، به ویژه در کنار

از آن هنگام که تنظیم بازار محصولات کشاورزی بر عهده وزارت جهاد کشاورزی گذاشته شد، یعنی قانون موسوم به انتزاع، پس از سال ها تعلل بالاخره جنبه اجرایی به خود گرفت، صنعت مرغداری و تمام حلقه های زنجیره فرایند آن گرفتار در مسائل عرضه و تقاضا و قیمت مصوب شدند. این صنعت که در دهه هفتاد طرح نیمه آزادسازی را تجربه کرده بود اینک با دو معضل نظارت شدید دولتی بر میزان تولید و دیگری قیمت مواجه گردید. به عبارتی، وزارت جهاد کشاورزی که پیش از این عمدتاً درگیر تنظیم تولید بود و از حلقه اجداد تا جوجه یک روزه و سپس گوشت مرغ سعی داشت فرایند تولید را پایش کند و نهاده های مورد نیاز را با ارز ارزان قیمت ۴۲۰+ تومانی به اندازه کافی تامین و در اختیار مرغداران قرار دهد، اینک عهده دار تنظیم بازاری به شدت پر نوسان هم شده بود و می بایست علاوه بر تامین نیاز مصرف، قیمت را نیز به گونه ای تنظیم کند که به قدرت خرید مردم نزدیک باشد.

نام کشورهای هم مرز و همسایه منطقه ای ما، مانند ترکیه، عربستان سعودی، عراق و رژیم اسرائیل، در جای جای جداول و آمارها مورد مذاقه و تشریح قرار گرفته است.

«تعریف شاخص امنیت غذایی» با

ترجمه و تدوین سیاوش انصاری، که طی آن با استناد به جداول و نمودارهای برگرفته از سایت معتبر بین المللی «اکنومیست ایمپکت»، موقعیت برخورداری از امنیت غذایی برخی کشورها به عنوان نمونه در اروپا، آمریکا، خاورمیانه، خاور دور، آفریقا، روسیه و مشرق زمین را مطرح کرده است، **«نعل وارونه با طعم برنج» و «بی سرانجامی تولید اجباری و دستوری در صنعت مرغداری»**، به قلم منصور انصاری از دیگر مطالب شاخص این شماره مجله هستند.

«رویکرد نوین جهان برای تولید بیشتر مواد غذایی با گسترش مکانیزاسیون و صنایع تبدیلی و غذایی مدرن» عنوان سرمقاله شماره ۲۵۹، مرداد ماه ۱۴۰۲ است که در آن آورده ایم:

با این توصیف، بحث صنایع تبدیلی و غذایی که از دیرباز در کشورهای صنعتی پیشرفته جایگاه ممتازی داشته و روز به روز مدرنتر و کارآمدتر می شود، در سایر کشورها نیز به تدریج به برآمد قابل توجهی رسیده است. یعنی همروند با اهمیت تامین امنیت غذایی، موضوع تکنولوژی فرآوری صنایع تبدیلی و غذایی رو به پیشرفت و تحول است و دولت ها دریافته اند که بخش قابل توجهی از تامین مواد غذایی، ارتباطی بلاواسطه و جدایی ناپذیر با صنایع غذایی دارند.

در این میان، بحث زنجیره ارزش و اینتگریشن که موضوع تولید محصولات کشاورزی از مرحله تحقیقات ژنتیک گیاهی و دامی تا سفره مصرف کننده و حتی بعد از آن را در یک زنجیره به هم پیوسته و یک فرایند دیالکتیک تاثیرگذاری و تاثیرپذیری در هر یک از حلقه های این زنجیره تعریف می کند، مقبولیت عام در میان تمامی کارشناسان کشاورزی، مدیران شرکت های معظم تولیدی، کشت و صنعت های وسیع چند منظوره و موسسات بزرگ صادراتی کسب کرده است. یعنی تولید محصولات کشاورزی با توصیفی که گفته شد، به تدریج از نقطه آغازین پیش از تولید تا مرحله بازار و حتی فرهنگ های غذایی مختلف و تلاش برای

تطابق آنها با محصولات کارتل های غذایی چند ملیتی، به سوی جهانی شدن گام برمی دارد.

این همه تحول یک حرف ساده را می زنند که امنیت غذایی و مصرف، بسیار بیش از گذشته از اهمیت طراز اول برخوردار شده و جهان، مسئولانه به این سمت می رود که در مقابل تخریب محیط زیست و آسیب جدی به منابع آب و خاک، به بالاترین بازدهی در تولید محصولات کشاورزی برسد و در حلقه بعد، مازاد تولید یا محصولات کشاورزی در حال فاسد شدن را به چرخه صنایع تبدیلی و غذایی وارد کند.

ذخیره و حفظ مازاد تولید در سردخانه ها و توسعه و گسترش آنها نیز بخشی از صنایع تبدیلی و غذایی است که بیش از گذشته مورد توجه و سرمایه گذاری قرار گرفته است. در کشور ما نیز طی سال های اخیر و البته با توجه و دقت بیشتر، صنایع تبدیلی و غذایی در قالب مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی با اهدافی که گفته شد مورد توجه ویژه برنامه ریزان اقتصاد کلان و اقتصاد توسعه قرار گرفته است.

از سویی دیگر، در فرایند کاشت، داشت و برداشت، حضور تکنولوژی روز یعنی ماشین ها، ادوات و دنباله بندها از دیرباز نقش تعیین کننده ای در افزایش بهره وری، جلوگیری از ضایعات، صرفه جویی در انرژی و کاهش هزینه های نیروی انسانی در تمامی زیربخش های کشاورزی دارد. واقعیت این است که این مرکز در کنار بحث مکانیزاسیون کشاورزی، پژوهش و مطالعه در مورد پهنه کشوری صنایع تبدیلی و غذایی را دنبال می کند.

در این شماره همچنین، گزارشی ۲۷ صفحه ای با استناد به مطالعات و پژوهش های مرکز توسعه مکانیزاسیون و صنایع کشاورزی وزارت جهاد کشاورزی و گفتگوی اختصاصی با دکتر کریم ذولفقاری رئیس این مرکز زیر نام «**تقویت صنایع تبدیلی و غذایی، تقویت کشاورزی و کشاورزان**»، درج شده است که اطلاعات خوب و کاملی در اختیار پژوهشگران این رشته قرار می دهد.

شماره ۲۶۰ شهریور ماه ۱۴۰۲ مجله صنایع زیرساخت های کشاورزی، متناسب با فصل برداشت و فروش گندم به دولت، به موضوع اساسی تاخیر در پرداخت پول کشاورزان گندمکار در سرمقاله خود تحت عنوان «چالش های قیمتی، اساسی ترین مسئله گندم» و زیر تیتر «تولید بالغ بر ۱۲،۵ میلیون تن گندم، افتخاری که با سهل انگاری نادیده گرفته شد»، پرداخته.

در بخش هایی از این سرمقاله آمده است:

بر آنیم که موضوع گندم را با یک رخداد نوشته ولی شنیده شده، آن هم بر سر تاخیر در پرداخت پول کشاورزان گندمکار آغاز کنیم.

از ۹۰ سال پیش یعنی از ۱۳۱۲ تا ۱۳۱۵ که سیاست و طرح اجرایی خرید گندم توسط دولت وقت با هدف حمایت از کشاورزان، مصرف کنندگان و نهایتاً توسعه این محصول استراتژیک به میان آمد و به رغم وقفه در بعضی سال های قبل از انقلاب و بعد از آن و تصویب قانون تضمینی خرید محصولات کشاورزی از جمله گندم در مجلس سوم در سال ۱۳۶۷ تاکنون، موضوع قیمت خرید گندم و پرداخت پول آن همواره مسئله ای مهم و جدی بوده و دشواری ها و سختی های بسیاری داشته است.

گویی دولت های بعد از انقلاب، به رغم شعارهای تند و تیز خوداتکایی در گندم، آن را زیادی می دانند و بعضی نمایندگان رای محور مجلس هم که به خصوص در مقاطع انتخاباتی همواره و در ظاهر به دفاع جانانه از پرداخت پول گندم کشاورزان می پردازند و بر تولید داخل آن تاکید می کنند، در عمل و طی سالیان متمادی، مانند روزهای آغازین شهریور ماه امسال نعل وارونه می زنند و علیرغم زیر سوال بردن دولت که چرا پول گندم کشاورزان را نمی دهد، در مجموع حاضر نشدند تبصره ۱۴ قانون بودجه که می توانست دست دولت را برای پرداخت پول گندمکاران باز بگذارد، تصویب کنند.

کشاورزان می گویند، این تعلل و تاخیر طبق قانون خرید تضمینی خسارت دارد ولی اگر دولت تا پایان شهریور ماه هم بدهی خود را با کشاورزان تسویه کند باز هم خدا را شکر می کنیم. این در حالی است که علاوه بر وزیر و معاونان ایشان، مقامات بالا دست دولت هم با افتخار از رکورد بی سابقه خرید ۱۰ میلیون و ۳۳۰ هزار تن گندم و تولیدی بسیار بیشتر از این رقم (حدود ۱۳ میلیون تن) در شرایط خشکسالی، سخن ها گفتند و ژست ها دادند در حالیکه با چالش جمع آوری و حفظ گندم خریداری شده در سیلوها یا انبارهای فنی مواجه هستند و هنوز پول کشاورزان را به طور کامل پرداخت نکرده اند.

باور داریم وجدان های بیدار بسیاری از مخاطبان، در مورد تولید کنندگان و منشاء واقعی این مطالب به دور از هیاهوهای متداول دیگران، قضاوت خواهند کرد. این ویژه نامه نیز به افتخار کشاورزانی که در شرایط خشکسالی بیش از ۱۲ میلیون و ۵۰۰ تن گندم تولید کردند، با هزینه مجله

منصور انصاری:

«گسترش روابط و مناسبات بین المللی، به عنوان ضرورتی اجتناب ناپذیر برای توسعه پایدار کشاورزی و تضمین امنیت غذایی» طی ۱۰ سرفصل به شرح زیر تحقق می یابد:

- ۱- پیگیری روابط کشاورزی در قالب پیمان های اقتصاد جهانی، ۲- ضرورت عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی، ۳- تثبیت روابط و مناسبات بین المللی و قابل اتکا توسط وزارت جهاد کشاورزی، ۴- جلوگیری از صادرات پراکنده و هرازگاهی به زبان منافع ملی و تولیدات کشاورزی، ۵- پیروی از قواعد جهانی در تمامی مبادلات اقتصادی از جمله کشاورزی، ۶- علم به اینکه شرط ورود به نهادهای بین المللی الزاماً مطالبه گری حق طلبانه نیست، ۷- رهایی بشر از سیطره ایدئولوژی های منقبض با کمک فضای مجازی، ۸- ضرورت برقراری روابط برنامه ریزی شده در صحنه جهانی برای توسعه کشاورزی، ۹- دوری سازمان اقتصادی کوثر از وظایف حاکمیتی در عرصه کشاورزی و ۱۰- ورود به سوئیفت، اف ای تی اف و تعهدات پارلمو به عنوان پیش نیاز توسعه اقتصادی

و مجموعه چاپ و انتشار می یابد.

گزارشی با عنوان «**محصول جهانی گندم**» به کوشش، ترجمه و تحلیل فرانک مسعودی از صفحه ۴ تا ۹ این شماره و مقاله «**گندم دوروم: تولید، ارزش غذایی و اهمیت اقتصادی**» توسط دو تن از محققان موسسه تحقیقات کشاورزی دیم کشور در ده صفحه، «**خرید تضمینی گندم، تاریخچه، شورای قیمت گذاری و چالش ها؛ حمایت از کشاورزان یا زیان ملی**» به تهیه کنندگی و تدوین حجت اله انصاری (جابری)، «**کسب افتخار ملی کشاورزان در تولید بیش از ۱۲.۵ میلیون تن گندم و میزان مسئولیت پذیری دولت و مجلس**» به قلم منصور انصاری و «**دانشتنی های ارزشمند برای دستیابی به محصول گندم بهتر**»، رنگ و بوی مطبوع گندم و محصول مستقیم آن، نان را به این شماره مجله صنایع زیرساخت های کشاورزی بخشیده است.

شماره ۲۶۱ «مهرنامه» سال ۱۴۰۲ مجله، با سرمقاله ای تحت عنوان «تحقیقی ارزشمند در صنعت تولید گوشت مرغ و تخم مرغ» آغاز شده که در آن آورده ایم:

بسیاری از دولت‌ها در جهان، وظایف خود را برای کمک به سرمایه‌گذاران بخش خصوصی تعریف و بدون دخالت در فرایند تولید یا بازرگانی و عرضه و تقاضا سعی کردند مشوق و یاری‌دهنده تولید باشند به‌ویژه در حوزه تحقیقات و انتقال دانش از مراکز علمی دانشگاهی به عرصه تولید یا فراهم کردن بازارهای بین‌المللی برای جلوگیری از بحران‌های فصلی مازاد تولید در تمام زیربخش‌های کشاورزی.

بعضی دولت‌های دیگر نیز به دلیل شرایط خاص تاریخی و حساسیت در مورد بازار و قیمت، وارد عرصه تولید شدند و در نهایت، دخالت در تمام حلقه‌های تولید و بازرگانی داخلی و خارجی را جزو وظایف خود برشمردند؛ اما به این واسطه، در واقع سامانه یک نظم درونی را بر هم زدند و لذا پیوسته با نوسان قیمت مواجه شدند!

در ادامه این بحث خاطرنشان می‌شود؛ صنعت مرغداری ایران که گفته می‌شود ۹۷ درصد سرمایه‌گذاری آن متعلق به بخش خصوصی است، برای مقابله با بحران‌های مختلف ناشی از پیچیدگی وضعیت تولید و بازرگانی و دخالت‌های دولت طی دهه اخیر به فکر افتاد که مسئولیت مطالعه و تحقیق در مورد آمارهای دقیق تولید و بازرگانی در زیربخش‌های مختلف تولید گوشت مرغ و تخم مرغ و دیگر مواد پروتئینی که تاثیر مجاورتی با آنها دارند را تهیه و به عنوان مبنای محاسبات در اختیار دولت قرار دهد.

در ادامه، مجله این شماره در ۲۲ صفحه رنگی به انتشار کتابچه ای به قلم دکتر مهربانی یگانه، استاد دانشگاه تهران که با حمایت شرکت تعاونی صنایع مرغ مادر ایران به چاپ رسیده است می‌پردازد.

این کتاب ارزشمند بدون شک می‌تواند راهنمای عمل برنامه ریزان

دولتی به صورت واقع بینانه قرار گیرد و منصور انصاری مدیر مسئول مجله صنایع زیرساخت های کشاورزی بر این باور است که:

در شرایطی که دولت خود را در خود را در جایگاه تصمیم گیری نهایی قرار داده است، سرمایه گذاران بخش خصوصی طیور بر آنند با تمهیه و انتشار تحقیقات و پژوهش‌هایی از این دست، وضعیت سرمایه‌گذاری خود را بررسی و به نوعی دولت را متوجه واقعیات این سرمایه‌گذاری کنند تا از زیان بیشتر ناشی از کم‌اطلاعی یا بی‌برنامگی دولت جلوگیری کنند.

«گسترش روابط و مناسبات بین المللی، ضرورتی اجتناب ناپذیر برای توسعه پایدار کشاورزی و تضمین امنیت غذایی»
سرمقاله شماره ۲۶۲، آبان ماه ۱۴۰۲ به قلم منصور انصاری است که در آن با ۱۰ سرفصل:

۱- پیگیری روابط کشاورزی در قالب پیمان های اقتصاد جهانی، ۲- ضرورت عضویت ایران در سازمان تجارت جهانی، ۳- تثبیت روابط و مناسبات بین المللی و قابل اتکا توسط وزارت جهاد کشاورزی، ۴- صادرات پراکنده و هرازگاهی به زیان منافع ملی و تولیدات کشاورزی، ۵- پیروی از قواعد جهانی در تمامی عرصه های مناسبات و مبادلات اقتصادی از جمله کشاورزی، ۶- شرط ورود به نهادهای بین المللی الزاماً مطالبه گری حق طلبانه نیست، ۷- رهایی بشر از سیطره ایدئولوژی های منقبض با کمک فضای مجازی، ۸- ضرورت برقراری مناسبات و روابط برنامه ریزی شده در صحنه جهانی برای توسعه کشاورزی، ۹- دوری سازمان اقتصادی کوثر از وظایف حاکمیتی در عرصه کشاورزی و ۱۰- ورود به سوئیفت، اف ای تی اف و تعهدات پارلمو نیاز اولیه توسعه مناسبات اقتصادی، آورده است:

در چارچوب مناسبات بین المللی و روابط اجتناب ناپذیر میان کشورها در حوزه های مختلف اقتصادی باید گفت، بخش کشاورزی یکی از حوزه های وسیع و همه جانبه برای رفع نیازها و کمبودهای ضروری در جهت افزایش تولید و بهره وری می باشد.

گرچه صنعت، خدمات، دانش فنی، تکنولوژی و موارد متعدد دیگر نیاز به برقراری مناسبات و روابط بین المللی دارند و اصولاً جهان به دلیل سرعت انتقال ارتباطات و فضای مجازی، مرزهای ملی را برای انتقال دانسته ها در هم شکسته، ولی کشاورزی به دلیل اهمیت فوق العاده ای که در تهیه و تولید مواد غذایی و تامین امنیت غذایی دارد و عاجل بودن این مبحث در عرصه حکمرانی ها، در چارچوب دیپلماسی حاکم بر جهان و قوانین و مقررات قابل دسترس که مقبولیت عام یافته اند، نیازمند یک برنامه تعریف شده منسجم و سیال، متناسب با تحولات و تغییرات صف بندی قوا در ژئوپلیتیک های حساس منطقه ای و جهانی در اقتصاد کلان کشاورزی است تا مبنای سیاست گذاری و اجرا قرار گیرد.

با توجه به اهمیت فوق العاده وضعیت امنیت غذایی در جهان به ویژه بعد از جنگ روسیه و اوکراین و برجسته شدن این موضوع در محافل داخلی و خارجی و طرح آمار و ارقام پراکنده غیر دقیق و بعضاً آلوده به مسائل سیاسی و اهداف پر شائبه سیاستمداران و مسئولان سیاسی در کشورهای مختلف از جمله کشور ما، بر آن شدیم که با موشکافی و صرف وقت بسیار و البته دلسوزانه و غیر مغرضانه، آنطور که شایسته انجام یک تحقیق مورد استناد و مرجع است، از چند منبع معتبر پذیرفته شده جهانی از جمله فائو و «HYDE: هاید» صحنه جهانی تولید، مصرف، قیمت، وضعیت گرسنگی و رفاه غذایی و موقعیت کشاورزی های برتر در کشورهای مختلف را با رویکرد قاره محور انعکاس دهیم تا هر چه بیشتر به ارزیابی ها و تحلیل های واقعی دست پیدا کنیم.

«عبور از دغدغه های گوشت قرمز، از کمبود و گرانی قیمت در سال گذشته تا فراوانی و ثبات نسبی قیمت آن در سال جاری»، عنوان یک گزارش تحلیلی ۸ صفحه ای است که با استناد به اخبار رسمی برگزیده توسط منصور انصاری، مدیر مسئول و صاحب امتیاز مجله، نتیجه گیری کرده است که:

این حکایت طولانی در مورد گوشت قرمز را آوردیم تا بگوییم چگونه وزارتخانه در یک روند پیچیده و پر فراز و نشیب و پس از ۸ ماه جدال در میانه بحرانی کم سابقه توانست با تدابیری دور اندیشانه به ویژه طی ۵ ماه گذشته، قیمت گوشت قرمز را به ثبات نسبی برساند. حال اینکه با توجه به فراوانی نسبی و قیمت تقریباً ثابت، آیا دهک هایی از مردم قدرت خرید گوشت قرمز را دارند یا نه، خود بحثی اقتصادی است که در آینده به دفاع از دهک های پایین جامعه به عنوان یک رسانه تخصصی به آن خواهیم پرداخت.

«برنامه های دهگانه آقای وزیر برای حل بعضی مشکلات عاجل و ایجاد تحول در کشاورزی کشور»، ایضا عنوان گزارشی از نشست شورای معاونان در ششم آبان ماه ۱۴۰۲ است که وزیر جهاد کشاورزی ضمن اعلام برنامه ریزی به شرح زیر:

اولین اولویت: صدور اسناد و رفع تداخل اراضی / دومین: تداوم طرح کاشت یک میلیارد درخت / سومین: مولد سازی / چهارمین: تداوم پایداری در بازار گوشت مرغ و گوشت قرمز با اتکا به تولید قراردادی / پنجمین: تامین و تولید گوشت قرمز / ششمین: تولید نهاده های کشاورزی همانند کود / هفتمین: تولید داخل محصولات کشاورزی / هشتمین: حمایت اعتباری از پروژه های نیمه تمام / نهمین و دهمین: آموزش و ترویج و خدمات سامان یافته با شاخص های مدرن، تاکید کرده است که این گزارش تحلیلی بر پایه گزارش پایگاه اطلاع رسانی وزارت جهاد کشاورزی به عنوان یک نهاد خبری معتبر و با هدف برجسته سازی اولویت های دهگانه برنامه های وزیر که ممکن است در لابه لای خبرهای متعدد فراموش شود تهیه شده است.

«مرغ لاین در چنبره مخمصه های سیاسی با عواقب نامطلوب جوجه ریزی به زیان مرغداران» عنوان مطلبی به کوشش هیات تحریریه است که در مقدمه خود آورده: از آن موقع که موضوع احیاء و بازسازی مرغ نژاد آریین به دلیل طرح تحریم از سوی کشورها یا شرکت های اصلی فروشنده نژادهای تجاری راس، های لاین، آبراکر، کاب، ای ای پلاس و سایر نژادهای تجاری مطرح و این نژاد به عنوان نژاد جایگزین به صورت دستوری وارد بازار و الزام به جوجه ریزی آن شد، چون در

عرصه تولید به آن میزان که رضایت عمومی مرغداران را جلب کند موفیق نبود، در همان زمان بر آن شدیم این معضل و تناقض غیر منطقی را به بحث بگذاریم، ولی با هر بزرگی در صنعت مرغداری مشورت کردیم گفت حرف شما درست است اما باید توجه کرد که شورای امنیت ملی روی موضوع حساسیت دارد!

نویسندگان این مقاله با طرح یک راهکار برای دستیابی به یک نژاد داخلی برتر گوشتی و تخمگذار مبنی بر اینکه موازی با روند معمول برنامه تولید گوشت مرغ و تخم مرغ، با کمک دانشمندان علم ژنتیک ایرانی و دانشمندان شرکت های اصلی خارجی مشغول به اصلاح نژاد مرغ های گوشتی و تخمگذار، مذاکراتی بر پایه تعامل های موجود جهانی برای بنیان گذاری یک نژاد برتر گوشتی و تخمگذار در همان فضا و مکان ارزشمند لاین بابل کنار صورت گیرد، گفته اند که:

این مذاکرات اگر توسط سیاستمداران آگاه و کار آشنا در کنار دانشمندان ژنتیک ایرانی و برمبنای دلایل علمی با طرف های خارجی انجام شود نتیجه بخش است زیرا هر دانشمند ژنتیک در هر جای جهان، خارج از گرایش های سیاسی بسیار علاقمند است حاصل تحقیقات و فعالیت های به نژادی خود را در اقلیم های متفاوت تجربه کند و اساساً ذات انسان های دانش محور بر این است که تمام بشریت از مواهب و دستاوردهای علمی آنان برخوردار شوند.

البته این همراهی با تواضع و فروتنی و متاثر کردن وجدان های بیدار سیاست گریز در صحنه جهانی محقق خواهد شد. زیرکی و ذکاوت نیز در همین عرصه ها خود را بروز می دهد.

از این گذشته، «شخصی» یا «دولت بینی» تمام عرصه های مناسبات و دیپلماسی های جهانی، با نگرش بدبینانه که هر دیپلمات یا فعال اقتصادی گمان کند تماس با این یا آن موسسه، شرکت، نهاد و یا حتی مسئول دولتی و فراتر از آن، موجب می شود سرش کلاه بگذارند و اصولاً این تصور که هوش غربی ها از ما بیشتر است و در هر مذاکره ای آنها برنده می شوند نوعی خودتحقیری ملی است که نازل ترین سطح مناسبات دیپلماسی را فراهم می سازد.

«ترسیم بازار جهانی گوشت قرمز (گاو و گوسفند)، روند تولیدات امروز و پیش بینی آینده از منابع معتبر بین الملل» عنوان پژوهشی فراگیر از سازمان مسئول توسعه، ترویج و بازاریابی گوشت قرمز ولز (بخشی از بریتانیای کبیر) که توسط فرانک مسعودی تهیه و ترجمه شده و در ده صفحه مشتمل بر جداول و نمودارهای متاخر (۲۰۲۳) در اختیار خوانندگان قرار گرفته است.

همچنین در این شماره مجله، چندین خبر و مقاله انگلیسی مرتبط با بازرگانی گوشت مرغ مانند: **«دولت روسیه ممنوعیت صادرات مرغ را اعلام کرد»**، **«بریتانیا وارد**

بازار مرغ ژاپن شد»، «بازارهای جهان از قیمت های دستوری پیروی نمی کنند» و «بررسی شفافیت در زنجیره تامین تخم مرغ در بریتانیا» درج شده که نسخه پی دی اف آنها از طریق وب سایت پایگاه خبری کشاورزی آینده جهان و نسخه چاپی در آرشیو دفتر مجله قابل دسترسی است.

اینفوگرافی «چهار عامل ثبات قیمت بازار مرغ» نیز در صفحه ۳۴ این شماره قابل مشاهده است.

در راستای برجسته سازی و معرفی فعالیت های شاخص کشاورزی اقتصادی در کشور و ترویج شیوه های هر چه نوین تر کاشت، داشت و برداشت برای بهره وری بیشتر که در شمارگان ۲۵ ساله مجله صنایع زیرساخت های کشاورزی (دامپروران سابق) بسیار به چشم می خورد، شماره ۲۶۳ آذر ماه ۱۴۰۲، به موضوع «سیب زمینی ایران» پرداخته و در سرمقاله آن زیر نام «سیب زمینی ایران، سرگردان برای کسب هویت و فرهنگ سازی به عنوان غذای جایگزین نان» آورده است:

متاسفانه سیب زمینی ایران با تولیدی بالغ بر ۵٫۵ میلیون تن در سال توسط بخش خصوصی نتوانسته است به یک هویت مستقل و جایگاه قابل اتکا به عنوان یک غذای جایگزین دست یابد.

واقعیت این است دامنه کشاورزی دولتی توانسته است سیب زمینی و تشکل های سیب زمینی کاران را چنان به خود وابسته کند که آنان دیگر نمی توانند و یا از روی بی توجهی نمی خواهند صدایی رسا، مستقل و قابل شنیدن توسط مردم باشند. حتی بر این باورند که دولت باید برای آنان بازسازی و بازاریابی کند، مصالح عمومی مصرف کنندگان و نهایتاً مردم را به تابعی از میزان سود آنان بدل نماید و حسب همین سود، اصلاً در فکر تنظیم بازار نباشد و هیچگونه ممنوعیتی در صدور مجوز در تمام فصول سال هم نداشته باشد.

به عبارتی، سیب زمینی کاران ایران در قالب تشکل ها و کانون های ضعیفی که به وجود آمده است، بر آن نیستند که خود، با فرهنگ سازی و ارتقاء آگاهی مصرف کنندگان، در افزایش مصرف سیب زمینی میان مردم به عنوان غذایی ارزشمند و حتی جایگزین نان نقشی داشته باشند. از سویی دیگر، هم دولت و هم تشکل های موجود سیب زمینی کاران، این عرصه را رها کرده اند کماینکه طی سالیان متمادی گذشته، حتی یک مقاله در این زمینه از سوی تشکل های مناطق سیب زمینی خیز ایران مثل اردبیل، فریدن اصفهان و یا به ویژه تشکل های همدانی انتشار نیافته است، آنچه بوده، بحث های گرانی، ارزانی و تولید بیش از نیاز بازار داخل و تقاضای صدور مجوز صادرات در فصول برداشت بوده است. یعنی این تشکل ها به جای اینکه برای خود و برای سیب زمینی کاران باشند تشکل های در خودی هستند که راهبردی برای جلب افکار عمومی ندارند

مطلب بعدی این شماره، «گفتنی ها درباره سیب زمینی، چهارمین محصول کشاورزی و پر مصرف غذایی در جهان» به کوشش حجت اله انصاری (جابری)، گردآوری، تنظیم و تحلیل شده که در شش صفحه، موضوع سیب زمینی را به لحاظ گیاه شناسی، تاریخچه پیدایش و ورود به ایران، ورود سیب زمینی به ایران، نیاز آبی گیاه سیب زمینی، صنایع تبدیلی، تولید سیب زمینی و میزان آن در ایران و چالش های تولید و صادرات سیب زمینی به بحث و بررسی همه وجوه این محصول زراعی مهم کشور پرداخته است.

در مطلع مطلب بعدی با نام «ارزش بازار جهانی سیب زمینی و معروف ترین گونه های آن، بزرگترین تولید کنندگان، وارد کنندگان و صادر کنندگان غذا و ثروت» آورده ایم:

در معاملات جهانی در سال ۲۰۲۱، سیب زمینی با معامله ۴,۶ میلیارد دلار، ۵۵۷ امین محصول پرمعامله جهان بود. بین سال های ۲۰۲۰ و ۲۰۲۱، صادرات سیب زمینی ۴,۷۸ درصد از ۴,۳۹ میلیارد دلار به ۴,۶ میلیارد دلار افزایش یافت. تجارت سیب زمینی ۰,۰۲۲ درصد از کل تجارت جهانی را تشکیل می دهد. سیب زمینی بخشی از سبزیجات، ریشه و غده های خوراکی است.

در این گزارش، بزرگترین صادر کننده سیب زمینی جهان، ارزش صنعت سیب زمینی، میزان صادرات سیب زمینی توسط آمریکا، بزرگترین وارد کنندگان سیب زمینی در دنیا و بسیاری سرفصل های جالب، خواندنی و یونیک دیگر درباره چهارمین محصول کشاورزی و پر مصرف غذایی جهان، تحقیق، گردآوری، ترجمه و تدوین شده اند.

«بحران های اساسی قابل بررسی محیط زیست در ایران»، نام مطلبی آکادمیک توسط بابک مهری و دریا صداقت، دو تن از محققان کشور است که در پنج صفحه گردآوری و به خوانندگان علاقمند به مسائل محیط زیستی ارائه کرده است.

«رازهای بزرگترین کشور صادر کننده سیب زمینی و بذر آن در سراسر جهان»، از دیگر مطالب خواندنی این شماره به تهیه کنندگی و ترجمه فرانک مسعودی است که به قول خود ایشان «داستانی خواندنی از هلند، سرزمینی کوچک با دلی بزرگ» است. این مقاله در صفحات ۲۶ تا ۳۱ شماره ۲۶۳ چاپ و منتشر شده است.

«ترجیح مسائل عاجل روزمره بر طرح های راهبردی در کشاورزی مملکت»، به قلم منصور انصاری و «تلاش های بی وقفه وزیر جهاد کشاورزی برای پیشبرد راهبردهای کشاورزی در ماهی که گذشت» به کوشش سیاوش انصاری در گردآوری و تدوین فعالیت های شاخص وزیر جهاد کشاورزی طی آذر ماه ۱۴۰۲ و نهایتاً «طلای رنگارنگ خاک ایران زمین را بیش از پیش پاس بداریم»، در مورد تولید، فرآوری و بازرگانی این نعمت خدادادی در عرصه کشاورزی کشورمان، از دیگر مقالات این شماره مجله است که نسخه پی دی اف آن در پایگاه خبری کاج پرس در دسترس است.

«افزایش بهره وری و تولید بهتر با آموزش کاربرد صحیح تر سموم، آفت کش ها و کودها»، عنوان سرمقاله شماره ۲۶۴ دی ماه ۱۴۰۲ به قلم حجت اله انصاری (جابری) است که با طرح مسائلی مانند جای خالی ترویج در آموزش استفاده از سه ماده اولیه ارزشمند در تولید، یعنی سموم، آفت کش ها و کودها و فاصله زیاد سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج با استفاده از کودهای سه گانه در زمان ها و شرایط مختلف و ترکیب و میزان آن برای هر محصول، همچنین، فرایند تهیه، تامین، توزیع و نهایتاً وضعیت دسترسی کشاورزان به کود، تاکید کرده است:

در این میان و به طور عمده شرکت خدمات حمایتی کشاورزی با تجارب طولانی و ایجاد شبکه های توزیع گسترده در استان های مختلف و یک فضای مجازی قابل دسترس به رغم تمامی نارسایی های موجود و تامین به موقع اعتبارات ارزی و ریالی توانسته است بار سنگین و بسیار حساس توزیع کود را بر دوش کشد. این در حالی است که بعضی شرکت های وارد کننده و تولید کننده کود و سم نیز بخشی از سهم تامین بازار را بر عهده دارند که به دلیل عدم نظارت همه جانبه - نه آنچنان که در مورد شرکت خدمات حمایتی کشاورزی اعمال می شود- نارضایتی هایی از نظر قیمت کود، سم و آفت کش ها در میان کشاورزان به وجود آمده است.

این نارضایتی ها فقط مختص به قیمت نیست و آنان در مواردی به دلیل کیفیت نامطلوب و یا حتی تقلبی بودن سموم و آفت کش ها که بدون نظارت در بازار وجود دارد خسارات سنگینی دیده اند و نگران فعالیت های تولیدی خود هستند. تردیدی نیست اگر اطلاع رسانی درست و دقیق و مستمری از سوی شرکت های معتبر عرضه کننده سموم، آفت کش ها و انواع کودها صورت گیرد، عرصه برای عرضه کنندگان سموم تقلبی که کدهای تایید شده ندارند تنگ خواهد شد، ولی متأسفانه خلاء اطلاع رسانی مستمر و مداوم در رسانه های مکتوب، فضا را برای فروشندگان اجناس بی کیفیت و حتی تقلبی فراهم کرده است.

همانگونه که طرح روی جلد این شماره نشان می دهد و در سرمقاله نیز به موارد مشخصی اشاره کردیم، «دی نامه ۱۴۰۲» صنایع زیر ساخت

های کشاورزی به موضوع تخصصی سموم، آفت کش ها و کودها پرداخته و در مطالب متعددی از جمله «انواع کودهای شیمیایی آلی (ارگانیک) و زیستی (بیولوژیک) در کشاورزی»، به تاریخچه تاسیس شرکت خدمات حمایتی کشاورزی، وظایف این شرکت، عملکرد آن در سال های ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲، طرح خودکفایی کودهای کشاورزی و مهم ترین اولویت های آن و «ترسیم آخرین موقعیت جهانی تولید، مصرف و صادرات کود به استناد آمار و ارقام» در ۸ صفحه به کوشش فرانک مسعودی، اطلاعات جامع و مانعی از وجود مختلف این موضوع تخصصی در اختیار خوانندگان قرار داده است.

«تعارض منافع و باز هم بلبشو در تنظیم بازار برنج»، فرجامین مقاله این شماره به قلم منصور انصاری است که در صفحه ۳۸ به چاپ رسیده است.

شماره ۲۶۵ «بهمین نامه» ۱۴۰۲ مجله صنایع زیر ساخت های کشاورزی، در سرمقاله ای تحت عنوان «آزمون سیزده راهبرد در ساختار کشاورزی کشور» به قلم منصور انصاری آورده است:

سیزده راهبرد اساسی به عنوان اولویت های کشاورزی کشور در سال های پیش رو از سوی روابط عمومی وزارت جهاد کشاورزی اعلام شد، که با توجه به اینکه تاکنون نسبت به این سیزده راهبرد که در پایگاه خبری کشاورزی آینده جهان (کاج پرس) نیز اعلام شده و با همین عنوان قابل دسترس است، هیچکدام از معاونان وزیر، مدیران کل، کارشناسان و حتی موسسات زیرمجموعه تات واکنشی مخالف مبنی بر اینکه همه این

راهبردها یا این یا آن موردش اولویت ندارند یا مثلاً باید فلان و بهمان اولویت نیز به این موارد افزوده شود نشان نداده اند، می توان استنباط کرد که این راهبردها را به عنوان پنجره ای به سوی توسعه کشاورزی، حداقل تا پایان دولت سیزدهم پذیرفته اند.

با وجود این مقبولیت از سوی شاکله وزارتخانه، بسیاری از نمایندگان مجلس که در کشاکش انتخابات و حفظ موقعیت خود سر از پا نمی شناسند و در حال حاضر هیچ چیز مگر بازگشت مجدد به مجلس پر خیر و برکت برای آنان مهم تر نیست، از کنار این راهبرد بی توجه گذشتند و نه آن قلمی آوردند و نه بحث دیگری یا اظهار نظری در عرصه اولویت ها مطرح کردند.

«دفاع از کشاورزی و مسئولیت سنگین وزارتخانه ای تنها، نقد مسئولیت ناپذیری دیگران در عرصه تولید»، به قلم مدیر مسئول و «بحران جهانی غذا: آنچه جهان را با وضعیت متفاوتی در عرصه امنیت غذایی مواجه ساخته است»، در ۱۶ صفحه که توسط فرانک مسعودی تهیه، ترجمه و تدوین شده است، از مطالب شاخص این شماره هستند.

و بالاخره، «اسفند نامه» ۲۶۶ و فرجامین شماره ۱۴۰۲ اختصاص دارد به موضوع سیر تکامل و تکوین ساخت تجهیزات و ماشین های صنعت مرغداری در ایران به قلم حجت اله انصاری (جابری) که در آن آمده است:

در ابتدای انقلاب کمتر کسی باور می کرد که صنعت صدرصد وارداتی و خارجی تجهیزات مرغداری صنعتی که عملاً پس از انقلاب به حال خود رها شد؛ بتواند به مرحله ای از رشد و تکامل برسد که علاوه بر تامین تمامی نیاز زیربخش های مختلف صنعت مرغداری و ساخت واحدهای مرغداری در داخل، به صادر کننده تجهیزات مرغداری و حتی نصب و راه اندازی تجهیزات واحدهای بزرگ مرغ گوشتی، تخم گذار مادر و اجداد در بسیاری از کشورهای شمالی و موارد دیگر گردد.

صنعتی که واحدهای نیمه تمام رها شده توسط شرکت های خارجی در سال های اول انقلاب را با دستن تکنسین های ماهر ایرانی که در این واحدها کار می کردند، به تدریج تکمیل و راه اندازی کرد و علاوه بر تجهیز واحدهای نیمه تمام به انواع قفس و سیستم

های آبخوری و دانخوری، به مرحله طراحی، ساخت و نصب و راه اندازی نیز ارتقا یافت.

رشد این صنعت یعنی تجهیز مزارع مرغداری به سامانه هایی متکی به ساخت داخل در واحدهای بزرگ حتی یک میلیون قطعه ای نیز ارتقا یافت.

سازندگان تجهیزات مرغداری به رغم مشکلات مداوم مرغداران، مسیری متفاوت را طی کرده و در چارچوب تعامل و مدارا با مرغداران و درک موقعیت آنان توانستند بازاری رقابتی، چه در قیمت و چه در کیفیت ایجاد کنند که موجب رشد و ارتقاء کمی و کیفی این صنعت گردید و با رعایت استاندارد در این بازار رقابتی، انواع و اقسام تجهیزات مورد نیاز مرغداران اعم از فن، هیتتر، قفس های تخم گذار، آبخوری، دانخوری و در نهایت تمامی آنچه که برای پرورش طیور لازم بود را به بازار وسیع مرغداری در اقصا نقاط کشور عرضه کردند.

«صنعت مرغداری در حال دگردیسی» به قلم منصور انصاری، موضوع مقاله بعدی این شماره است که در بخش هایی از آن می گوید: بدون تردید، تزریق سرمایه هنگفت ارزی و ریالی توسط سرمایه گذاران قدرتمند تازه به میدان آمده می تواند یک تحول نوین در صنعت ایجاد کند، تجربه هم نشان داده است هرگاه صنعتی با سرمایه کافی و قدرت سیاسی پیوند بخورد، متمول می شود ولی عوارض آن نوعی انحصار قدرتمند است که می تواند ضمن کسب اعتبارات دولتی و وام های مناسب ارزان قیمت، بازار را نیز قبضه کند.

این نوع قبضه و انحصار از سوی قدرت های سیاسی اقتصادی اگر مسئولانه در مقابل جامعه مصرف عمل کنند، حرکتی مثبت توأم با تثبیت قیمت خواهد شد و اگر سمت و سوی سودجویی به خود بگیرد، مسلماً به زیان دولت و مردم خواهد بود.

ولی خارج از این پیش بینی ها باید گفت به نظر می رسد صنعت مرغداری با قدمتی بیش از ۸۰ سال با یک دگردیسی تاریخی مواجه شده است. این دگردیسی همچنین می تواند ضرورتاً در واردات نژادهای طیور برتر جهانی نقشی موثر داشته باشد، با موانع کمتر، تولید را مجهز به نژادهای برتر با بازدهی بیشتر نماید و خارج از دنگ و فنگ های دولتی، قاطعانه آنچه که برای بهینه سازی تولید گوشت مرغ و تخم مرغ سازنده است را پیش ببرد.

لذا باید منتظر شد که این دگردیسی از نظر ساختار سرمایه گذاری به کجای انجامد.

«فناوری آناتومی سه بعدی برای درک بینایی مرغ» و «مرغداران فرانسوی، سیاهه بلند بالایی از خواسته ها دارند»، دو مطلب ترجمه شده در این شماره است که رهنمون می

شود به گزارشی از دو شرکت «آرسام کار تهران» و «رها مرغ تهران» به عنوان الگویی از شاخص های توسعه در صنعت مرغداری از منظر ساخت تجهیزاتی مانند قفس های مدرن و تمام اتوماتیک مرغ تخمگذار. سپس، مقاله ای تحت عنوان **«صادرات منظم و مستمر، مقوم تولیدات داخل، دستاوردی جدید در وزارت جهاد کشاورزی»** و ترجمه ای تحت عنوان **«کشاورزان آمریکایی این بار هم از دونالد ترامپ حمایت می کنند»** در ۵ صفحه که با تحلیلی از مسائل هراس از جنگ تجاری آمریکا علیه چین، ایجاد شغل، نرخ بهره، حمایت های یارانه ای هنگفت، اعمال تعرفه پایه جهانی ده درصدی برای اکثر کالاهای وارداتی و آنکت های مستند، به روشنی به چرایی این حمایت می پردازد، از دیگر مطالب این شماره هستند.

وزارت جهاد کشاورزی در نخستین ماه امسال

وزارت جهاد کشاورزی اولین روزهای سال نو را با حضور فعال در مزارع گندم و سرکشی دکتر نیکبخت از نخستین برداشت گندم در خوزستان آغاز کرد.

همچنین امسال با پیام نوروزی پر مضمون وزیر جهاد کشاورزی بر افزایش کمی و کیفی و سمت و سوی کلی فعالیت های تولیدی در وزارت جهاد کشاورزی تاکید شد.

آقای وزیر در پیامی که در یکم فروردین ۱۴۰۳ انتشار یافت، آورده است: «هر گاه مردم پای کار باشند و سرمایه مردمی در کنار تولید داخل قرار گیرد، سرمنشا حرکت بزرگ کشور به سوی اهداف کلان در اقتصاد خواهد بود. از این الگو در تولید محصول استراتژیک گندم و نتایج افتخار آفرین آن به نفع کشور و مردم یاد خواهیم کرد.»

نیکبخت در پیام خود به نکته مهم و حائز اهمیت امنیت غذایی اشاره و بر آن به عنوان سند ملی تاکید می کند و می نویسد: «سال جدید را شروعی دوباره بر پیگیری اهداف سند امنیت غذایی با مشارکت مردم می دانیم.»

ایشان می افزاید: «بر تداوم توفیقات و اصلاح کاستی ها برای رسیدن به امنیت غذایی پایدار با تکیه مطلق بر توان تولید داخل تاکید داریم.»

این پیام وزیر، آن هم در اولین

روز سال جاری، بر راهبردهای اساسی در برنامه ریزی و سیاست گذاری در کشاورزی کشور تاکید دارد و نوعی اعلام مسیر اصلی به شمار می رود که در آن بر جهش تولیدات کشاورزی اعم از گندم آبی و دیم و غلات، اجرای بی کم و کاست قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی، تخصیص به موقع نهاده های مورد نیاز تولید، خوداتکایی در تولید غلات، افزایش تولید نهاده های کشاورزی در کودهای پتاسه و فسفات و تولید بذر مورد نیاز در کنار افزایش ضریب مکانیزاسیون با هدف خوداتکایی در محصولات کشاورزی صحنه می گذارد.

وزیر در پیام نوروزی خود به دستاوردهای سال ۱۴۰۲ اشاره می کند و می گوید: در این سال (۱۴۰۲) خوداتکایی در تامین غلات افزایش یافت و گندم به تنهایی با ۱۲۳ درصد افزایش تولید رکورد دار بود. البته در این میان، توسعه ۷۸ درصدی شرکت های دانش بنیان در ارتقاء بازدهی کشاورزی تاثیر خود را به وضوح نشان می دهد. وزیر جهاد کشاورزی با قبول برخی نارسایی ها در تامین گوشت قرمز، به تولید گوشت مرغ به عنوان یکی از موارد پروتئین جایگزین اشاره می کند و در پیام خود می گوید: «افزایش تعداد جوجه ریزی برای تولید گوشت مرغ تا آنجا بود که در بهمن ماه تعداد جوجه

ریزی را به ۱۵۰ میلیون قطعه رساندیم که یک رکورد بی سابقه در تولید گوشت مرغ به شمار می رود.»

وزیر جهاد کشاورزی همچنین در جلسه قرارگاه امنیت غذایی دوم فروردین ماه ۱۴۰۳، بحث تولید صادرات محور محصولات کشاورزی در سال پیش رو را برای اولین بار مطرح و آن را جزء اولویت های بازرگانی قلمداد می کند و می گوید: «افزایش تولید و صادرات محصولات کشاورزی، رشد ارزش افزوده بخش کشاورزی، خودکفایی در کالاهای اساسی، توسعه زنجیره ارزش و صنایع تبدیلی و تکمیلی، هوشمند سازی توسعه فعالیت های آبرزی پروری و صیادی، ساماندهی و ارتقاء درجه کیفی باغات و نخیلات، اجرای سند امنیت غذایی، تولید قراردادی گوشت قرمز و موارد دیگر در سال جدید بلاوقفه پیگیری می شود.»

دکتر نیکبخت در این نشست مهم به یک مفهوم تازه دیگر تحت عنوان «پیش بینی پذیری اقتصاد کشاورزی» اشاره می کند و می گوید: «برای تحقق جهش تولید با مشارکت مردم به صادرکنندگان محصولات کشاورزی برنامه و سند یک ساله صادراتی ارائه می شود تا با اطمینان خاطر به فعالیت های تولیدی و بازرگانی پرداخته شود.»

اراضی و احیای قنوات را پیگیری خواهد کرد. از برنامه هایی که می تواند موجب فراوانی عرضه فرآورده های شیلاتی و آبزی پروری باشد، اعلام مدیر کل دفتر امور میگو و آبزیان آب شور است که می گوید در ۵ استان ساحلی هرمزگان، گلستان، بوشهر، سیستان و بلوچستان و خوزستان در سال جدید، شهرک های کشاورزی شیلاتی ایجاد و به بهره برداری می رسند.

در عین حال، معاونت زراعت در همین تاریخ اعلام می کند که مبارزه با آفات در این معاونت به گونه ای برنامه ریزی شده که از کاهش ۳۰ درصدی محصولات زراعی به دلیل جلوگیری و به عبارتی از خسارات ناشی از آفت تا ۳۰ درصد کم شود.

اعلام صدور الکترونیکی شناسنامه زنبورداری که طبق آن زنبورداران با مراجعه به درگاه ملی مجوزها می توانند به طور آنی مجوز مورد نیاز خود را دریافت دارند یکی از موضوعات و تسهیلاتی است که وزارتخانه برای رفاه تولیدکنندگان و بدون مراجعات به ادارات ذیربط و کاغذ بازی فراهم کرده است.

در همین زمان یعنی اولین روز آغاز به کار دولت، موضوع اعطای کد «یکتا» در سامانه بازارگاه به مزارع خرد آبزی پروری برای دریافت نهاده ها که مراحل نهایی انجام خود را سپری کرده است اعلام می شود. این کد

وزیر جهاد کشاورزی در فراز امیدبخش دیگری از سخنان خود به یکی از مهم ترین معضلات بازرگانی محصولات کشاورزی اشاره دارد و می گوید: «با تدوین سند یک ساله صادراتی، با هر گونه ممنوعیت های صادراتی غیر منتظره، افزایش لحظه ای تعرفه های صادراتی و وارداتی و تغییر قوانین گمرکی بخش کشاورزی در سال جاری مقابله خواهیم کرد.»

محمدعلی نیکبخت به بحث ارزان سازی غذا در مسیر کاهش هزینه های تولید با افزایش بهره وری اشاره می کند و می افزاید: موضوع بهبود وضعیت معیشت مردم در حوزه اقلام خوراکی با ارزان سازی جزء اولویت های وزارت جهاد کشاورزی است که به آن خواهیم پرداخت و در پی آن، رئیس سازمان جهاد کشاورزی استان تهران از عرضه گوشت گرم با قیمت ارزان در فروشگاه های زنجیره ای خبر می دهد.

در همین ماه و به دنبال اعلام راهبردهای مقام وزارت برای سال جاری، معاونت آب و خاک نیز پنجم فروردین ماه، بر بستر سازی مناسب برای کاهش مصرف آب تاکید و به مناسبت ۲۲ مارس روز جهانی آب، اعلام می کند که در چارچوب رهنمودهای وزیر، پروژه های توسعه سامانه های نوین آبیاری، هوشمندسازی آبیاری، اجرای طرح های شبکه های آبیاری و زهکشی، انتقال آب با لوله، تجهیز و نوسازی

۱۲۰۰ نوروزگاه جهت عرضه مستقیم تولیدات عشایری، زاویه دیگری از فعالیت های وزارت جهاد کشاورزی است که از اهمیت قابل توجه عشاير برای این وزارتخانه حکایت دارد.

امهال تسهیلات کشاورزان با صدور بخشنامه از سوی بانک مرکزی و الزام بانک های عامل به بخشودگی سود، کارمزد و جریمه دیرکرد، افزایش سطح زیر کشت دانه روغنی کلزا در سال زراعی جدید، اعلام راه اندازی ایستگاه تحقیقات ماهیان زینتی توسط رئیس مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان مرکزی، اعلام ظرفیت بالقوه تولید ۱۸۰ هزار تن پنبه و کاهش واردات آن به ۱۵ تا ۲۰ درصد و اعلام رشد ۱۵ درصدی صادرات محصولات شیلاتی توسط معاون وزیر و رئیس سازمان شیلات ایران از جمله خبرهای نوید بخش نیمه اول ماه ابتدایی امسال بودند.

همچنین تاکید وزیر جهاد کشاورزی در آیین برداشت گندم در هرمزگان بر انتظار تولید ۱۳ میلیون تن گندم و ابراز امیدواری از خرید تضمینی ۱۰ میلیون و ۵۰۰ هزار تن آن در نیمه دوم فروردین، اعلام پنجم آبان ماه به عنوان روز ملی زعفران با رویکرد حمایتی از زعفران کاران، تاکید مجدد دکتر نیکبخت بر الگوی کشت و ایجاد مشوق هایی برای آن در برنامه تلویزیونی صف اول در شانزدهم فروردین و سیاست وزارت جهاد کشاورزی مبنی بر حمایت از تولید کنندگان چغندرکار بیش از سال های گذشته با هدف کاهش واردات شکر را می توان نشانه های سالی نیکو از بهار نیکوی آن دانست.

با همکاری اتحادیه تولید و تجارت آبریان نهایی و اعلام شده است.

در این میان و در کنار این برنامه های مثبت و سازنده، مجری طرح گندم و برنج وزارت جهاد کشاورزی اعلام می کند که تولید ۴,۳ میلیون تن شلتوک و ۲,۵ میلیون تن برنج سفید در سال پیش رو هدفگذاری و برای تحقق این اهداف، تهیه و توزیع بذر گواهی شده و کود مورد نیاز کشاورزان برنامه ریزی شده است.

پنجم فروردین، رئیس مرکز مکانیزاسیون کشاورزی از سرمایه گذاری ۳۰ هزار میلیارد ریالی برای مکانیزاسیون خبر می دهد. اعلام احداث سه مرکز بازسازی ذخایر آبریان خلیج فارس توسط مدیرکل دفتر بازسازی شیلات ایران خبر دیگری است که می تواند در تولید کمی و کیفی آبریان در فرایند نهایی موثر باشد.

گفتنی است پیرو حضور همه جانبه بخش های مختلف وزارت جهاد کشاورزی در ایام عید و روزهای آغازین سال، سرهنگ امینی فرمانده یگان حفاظت اراضی کشاورزی روز ششم فروردین اعلام می کند ۳۸۵ خودرو گشت یگان حفاظت اراضی کشاورزی در ایام نوروز فعال هستند.

اعلام تولید صنعتی آنتی ژن فعال شده (H5N8) توسط رئیس مرکز ملی تشخیص آزمایشگاه های سازمان دامپزشکی کشور خبر مسرت بخشی برای مرقدارانی است که همواره در رابطه با شیوع آنفلوآنزا نگران بودند.

تاکید مجدد وزیر مبنی بر بستن کمربندها برای جهش تولیدات کشاورزی در ششمین روز فروردین ماه و از سوی دیگر، احداث و دایر شدن

تعیین کننده برای پیشرفت و توسعه، آنها را در اولویت قرار داده است می توان به:

اعلام استخدام ۲ هزار نیروی متخصص در وزارت جهاد کشاورزی از طریق آزمون، توزیع جعبه های تخم نوغان در گلستان، شناسنامه دار کردن مزارع آبی پروری از سوی سازمان شیلات برای حمایت از مزارع کوچک، صادرات ۲۴۵ میلیون دلار خرما در سال ۱۴۰۲، آغاز برداشت چغندر قند در سطح ۱۹ هزار هکتار اراضی کشاورزی خوزستان، آغاز خرید تضمینی گندم از کشاورزان استان فارس، اختصاص ۱۱ هزار استخر ذخیره آب کشاورزی به پرورش ماهی برای سال پیش رو، برگزاری سمینار برای مقابله با بیماری زنگ زرد گندم با تمامی مدیران و بخشی از متخصصان گیاه پزشکی، تولید بیش از ۳۰ تن انواع بذر دانه های روغنی و امکان تامین انواع بذر ذرت بیش از نیاز کشور و نهایتاً، افزایش ۶۳ هزار هکتاری سطح زیر کشت گیاهان دارویی اشاره کرد.

در صورت تحقق اهداف تعیین شده در عمل و اجرا توسط وزارت جهاد کشاورزی و با این حجم از اخبار امیدبخش این وزارتخانه طی ماه اول بهار امسال می توان چنین ارزیابی کرد و انتظار داشت که سال خوبی برای کشاورزان رقم خواهد خورد.

تحریریه کاج پرس

اعلام آمادگی ۵ مرکز خرید تضمینی گندم در استان هرمزگان با مباشرت سازمان تعاون روستایی در هجدهم فروردین ماه نشان از آمادگی وزارت جهاد کشاورزی برای خرید گندم و جلوگیری از امکان قاچاق آن در این استان مرزی دارد،

خبر رئیس سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان شرقی مبنی بر رشد ۱۶ برابری سطح کشت قراردادی طی سال زراعی جاری، اعلام اجرای طرح جهش تولید در ۳۷۰ هزار هکتار از کل اراضی ۴۵۰ هزار هکتاری استان لرستان و افزایش مداوم این سطح کشت که می توان از آن به عنوان موفقیت طرح جهش تولید در دیمزارها یاد کرد، رکورد شکنی مصرف کود و افزایش ۴۶ درصدی مصرف کودهای فسفاته و رشد ۲ درصدی کودهای ازته در سال ۱۴۰۲ هم روند با پیشرفت های چشمگیر جهش تولید در دیمزارها و تاکید مهندس رسولی مدیرعامل شرکت خدمات حمایتی کشاورزی به ایجاد زمینه برای گسترش ترویج مصرف متعادل و بهینه کودهای پایه توسط کشاورزان، از دیگر تلاش های مداوم مجموعه وزارت جهاد کشاورزی برای تحقق شعار جهش تولید با مشارکت مردم به شمار می روند.

از جمله موضوعاتی که در فروردین ماه امسال مورد توجه قرار گرفتند و آشکار می سازد که وزارت جهاد کشاورزی در چارچوب راهبردهای

تحلیلی بر کشاورزی ایران در سالی که گذشت

ویرایش و تنظیم: سیاوش انصاری

در توضیح این عنوان باید گفت که عده ای «کشاورزی مملکت» را وزارت جهاد کشاورزی می دانند و این وزارتخانه را ابزاری برای دولت. به عبارت ساده تر، غالباً کشاورزی مملکت را نه الزاما برای توسعه این بخش و کشاورزان و ملت، بلکه فعالیت میلیون ها بهره بردار را برای تامین مایحتاج سیاسی دولت می دانند، یعنی کشاورزان بکارند، نگه دارند و برداشت کنند تا جایگاه سیاسی دولت را در چارچوب مولفه های اعمال قدرت موجه جلوه دهند و اگر کاشت، داشت و برداشت آنان این مقصود را تامین نکرد، با انواع نرخ ارز ارزان، محصولات کشاورزی و فرآورده های دام و طیور را وارد می کنند!

البته در چارچوب تامین امنیت غذایی این واردات بعضا ناگزیر و درست است ولی طرح این بحث تاکید بر این مفهوم است که دولت الزاما و تماما تعهدی به کشاورزان که سود کنند یا ضرر، دچار مصائب طبیعی شوند یا آفت به جان مزارع آنان بیفتد ندارد، زیرا موارد متعددی در پهنه سرزمین و اقلیم های متفاوت کشاورزی آن وجود دارد که کشاورزان آسیب دیده هنوز در صف دریافت خسارت هستند، آن هم کشاورزانی که محصولات خود را بیمه کرده اند، نه آنان که در «سطوح کوچک زیر کشت» با میزان سرمایه گذاری اندک فعالیت می کنند و توان بیمه محصولات خود را ندارند یا بیمه برای آنان صرف نمی کند و با اولین خسارت عمده از آفات یا مصائب طبیعی بی شمار، هست و نیست خود را از دست می دهند و به حاشیه شهرها پناه می برند و برای کسب معاش به انواع دست فروشی و شغل های ناپایدار که در شان آنان نیست روی می آورند.

به گفتار دیگر، عده ای از تحلیلگران تخصصی در بخش کشاورزی بر این باورند که کشاورزی و کشاورزان در خدمت دولت ها هستند و وضعیت آنان را از درپچه عملکرد خوب و بد وزارتخانه و نه موقعیت خوب و بد کشاورزان در عرصه تولید ارزیابی می کنند. گرچه پرداختن به این موضوع هم مهم است، ولی اصالت ندارد و الزاما دفاع از کشاورزی مملکت و کشاورزان نیست، بلکه در چارچوب عملکرد دولت یا در بهترین حالت، نقد آن قابل تامل است.

با این مقدمه طولانی و طرح یک بحث نظری تاریخی که دولت ها برای رفع گرسنگی و تامین معیشت ملت ها همواره می بایست در خدمت تولید و بهبود زندگی کشاورزان باشند، به بررسی چند شاخص اصلی تولیدات کشاورزی در سالی که گذشت می پردازیم:

گندمکاران با هر شرایطی دین خود را ادا کردند

در مورد گندم به عنوان پیشران محصولات کشاورزی باید گفت کشاورزان با تحویل ده میلیون و پانصد هزار تن گندم در سال زراعی گذشته به دولت افتخار آفریدند و البته مقداری هم برای خودمصرفی تولید کردند.

این کشاورزان گندمکار، گرچه پیوسته با تعلل آزار دهنده پرداخت بهای گندم خریداری شده از آنان توسط دولت مواجه بودند، ولی وظایف خود را انجام و دین خود را ادا کردند. البته اشاره ای هم داشته باشیم که این تعلل در پرداخت پول گندم گندمکاران، به رغم

پیگیری های مداوم وزیر پیشین و وزیر کنونی، با این بهانه از سوی سازمان برنامه و بودجه که مقدار گندم تولید شده، تا این اندازه پیش بینی نمی شد، مواجه بود که این عدم پیش بینی ضعف آشکار این سازمان را نشان می دهد.

مرغداران در دلهره دائمی به سر بردند

در مورد گوشت مرغ و تخم مرغ، نوسانات مداوم تامین ارز مورد نیاز واردات نهاده ها و در نتیجه افزایش پی در پی قیمت آنها، و از سوی دیگر، مصوب کردن قیمت گوشت مرغ و تخم مرغ، بازار را با تناقض آشکار به زیان مرغداران مواجه ساخت به گونه ای که مرغداران و تولیدکنندگان جوجه یک روزه، گوشت مرغ و تخم مرغ و حتی اجداد، مرغ مادر گوشتی و تخمگذار، مدام در دلهره و اضطراب سرمایه خود بودند زیرا «هزینه های قیمت تمام شده» متأثر از تورم روز افزون افزایش می یافت.

دامداران شیری و گوشتی با چالش پی در پی تغییر قیمت مصوب مواجه بودند

و اما وضعیت دامداران، گرچه طی سال گذشته تا حدی روند بهبود داشت، ولی به لحاظ افزایش مداوم قیمت علوفه مطلوب نبود و به رغم حمایت ها و توجهات وزارت جهاد کشاورزی از عشایر و دامداران پرورار بند یا علوفه چر، واردات گوشت از کشورهای مختلف دنیا از جمله کینیا، برزیل و ... - هر چند لازم بود- دلسردی و نگرانی دامداران گوشتی (پرور بندی و پرورشی) را به دنبال داشت. دامداران شیری نیز به رغم تعامل با کارخانجات لبنی، به همان دلیل تعهدات وزارتخانه به سیاسیون دولت، مرتب با چالش تغییر قیمت مصوب مواجه بودند که بازاری با ثبات و آرامشی قابل اتکا برای آنان فراهم نکرد.

قیمت گران ماهی به حذف آن از سفره دهک های پایین انجامید

موضوع قیمت ماهی و آبزی پروری، به رغم توسعه زیرساخت ها و پیشرفت های خوبی که سازمان شیلات داشت، به گونه ای بلای جان چند دهک پایین جامعه شد که به ناگزیر تصمیم گرفتند خوراک ماهی را به کلی از مخیله خود خارج کنند. یعنی طی سال گذشته و به ویژه شب عید، ماهی به کام مردم ننشست و سال های متمادی بی توجهی مفرط به فرهنگ سازی مصرف بیشتر ماهی توسط شیلات و اتکای صرف به انتشار خبرهای عمکردی نیز موجب شد حتی بخشی از مردم که تا حدودی قدرت خرید داشتند به سمت این غذای سلامتی گران قیمت نروند، گرچه هنوز بسیاری از مردم امیدوارند که سرمایه گذاری های انجام شده در بخش شیلات طی سال های اخیر، در آینده نه چندان دور به کمک کاهش قیمت بیاید.

صیفی و سبزی و میوه و تره بار و باز هم نوسانات تولید و قیمت

در مورد صیفی و سبزی و میوه و تره بار، نوسانات تولید و قیمت، چه به زیان تولیدکنندگان و چه در مقطعی از سال، به زیان مصرف کنندگان شدید بود. با حضور وزیر جدید و اتخاذ روشی پویا در عرصه بازرگانی و بهره گیری از اختیارات دولتی برای وضع تعرفه در بعضی فصول و ماه های پایانی سال، تعادل نسبی به نفع مصرف کنندگان و همچنین تولید ایجاد شد که در مورد بعضی اقلام پر مصرف مانند پیاز، سیب زمینی و گوجه شرایط نسبتاً مطلوب تری نسبت به سال گذشته برای مصرف کنندگان فراهم آمد. ولی سیب زمینی

کاران در ماه های آخر پائیز و اوایل زمستان در حاشیه زیان قرار گرفتند و می توان گفت در حوزه سیاست های تعرفه ای برای پیاز و سیب زمینی و گوجه، آموخته هایی برای آینده در میان سیاست گذاران دولتی فراهم شد.

وضعیت ختم به خیر زعفران

بحث غلات، خشکبار و تولیدات باغبانی را باید در چارچوب سیر صعودی قیمت ها و البته چند موفقیت در چند محصول مانند نخود، زعفران و برخی خشکبار جستجو کرد. وضع تولید و صادرات پسته به عنوان یکی از اقلام ارز آور با نوسان مواجه بود که رد پای شرایط سیاسی کشور و نوع تعاملات جهانی بر این وضعیت مشاهده می شد. در مورد زعفران که سال پیش با بحران ویران کننده به زیان کشاورزان زعفران کار مواجه بود و سوء استفاده هایی شد باید گفت در سال زراعی ۱۴۰۱ و ۱۴۰۲ به وضعیت متعادل و مطلوب رسید.

کشاورزی از چنبره سیاست بازی رها شود

در جمع بندی نهایی بحث «کشاورزی در سالی که گذشت» باید گفت؛ مساعی بسیاری صورت گرفت که کشاورزی کشور سر پا بماند، ولی تا وقتی که کشاورزی در تمامی ابعاد آن، چه خود کشاورزان و رای آنان، چه بازی های ارزی با تولید مانند عدم تخصیص به موقع و حتی عدم تخصیص ارز برای این یا آن کالا و نهاده، از سیاسی کاری نجات نیابد، با توصیفی که در ابتدای مقاله گفته شد، هیچ وزیری نخواهد توانست وضعیت کشاورزان و کشاورزی مملکت را بهبود بخشد.

در حوزه بازرگانی و تنظیم بازار، به همان دلیل سیاسی کردن کشاورزی کشور که مصادیق آن بسیار است، باید گفت صف های طولانی خرید گوشت قرمز ارزان، بر خلاف این خبر که «مواد پروتئینی به میزان یک و نیم برابر نیاز آحاد جامعه تامین شده است»، نشان می دهد کشاورزی کشور همچنان در چنبره سیاست بازان و سیاسی کاران گرفتار است و مداخلات وقت و بی وقت درست و نادرست، کشاورزی مملکت را «چون کشتی بی لنگر کژ و مژ می کند» و مدیریت آن نیز در سطح وزارتخانه با دشواری های بسیاری مواجه است.

روابط بین الملل بازرگانی و اقتصادی وزارت جهاد کشاورزی

در این عرصه علیرغم حضور متخصصان توانمند و با تجربه، متاسفانه به دلیل محدودیت های سیاسی به وجود آمده ناشی از تحریم های شکننده توسط قدرت های سیاسی در آمریکا، کانادا و اروپا، تحولات چندانی در انتقال دانش و تکنولوژی و مبادلات بازرگانی در وزارت جهاد کشاورزی به وجود نیامد، اما این وزارتخانه در سایه اندیشه و توانایی های همان متخصصان، هر چند به ناگزیر روابط بازرگانی و تبادل تجربه و انتقال دو سویه دانش را با بعضی از کشورهای همسایه، شرق دور، برخی کشورهای آفریقایی مانند کنیا و تانزانیا، آمریکای لاتین مثل برزیل و ونزوئلا و تا حدودی با کشورهای عضو اوراسیا گسترش داد تا بتواند با انزوای حاصل شده مقابله کند.

این نوع کشورها غالباً گیرنده هستند تا دهنده و به طور اساسی نمی توانند رونق تاثیرگذاری بر اقتصاد سیاسی و بازرگانی کشاورزی کشور بگذارند.

طرح عضویت ایران نیز در پیمان هایی چون بریکس و شانگهای، گرچه از نظر سیاسی به اقتدار کشور کمک کرد ولی دریچه ای برای گسترش بازرگانی کشاورزی نگشود. مبادلات بازرگانی با روسیه هم کارساز بود ولی به طور مستمر تداوم نیافت.

**Agri - Industrial
Infrastructures
Food, Livestock and
Poultry Specialized
Monthly Magazine**

VOL.25 No.267

PP.36 2024 APR

Owner&Responsible executive:

Mansoor. Ansary

Manager & editor in chief& roof:

Faranak Masoudi

Short news: Siavash Ansari

International Editor and overseas adv.

Executive: Dr. Masoud. Ansari

Advertisements: H. Ansari (Jaberi)

Site sponsor: (www.kajpress.com&

www. keshavarziayandejahan.ir)

Printing: Miran Print

Designer: Ziba Daryae

Address: No.37, Nader St.Tohid Ave. Tehran - IRAN

Postal code: 1457884871

Fax: (+98 21) 66913163

Tel: (+98 21) 66913162

(+98 21) 66946250/52

mansoor.ansary1334@gmail.com

faranak.masoudi@gmial.com

TITLES:

1

*40 years of press activity;
34 years defense of agriculture and farmers of the
country*

2

*What we wrote for agriculture:
Publication of 12 consecutive issues in the last year*

3

*Ministry of Agricultural Jihad in the first month of
this year (Farvardin 1403/ April 2024)*

4

An analysis of Iran's agriculture in the past year

۵۰۰ جایزه
۵۰۰ میلیون تومانی

قرعه‌کشی بزرگ

حساب‌های قرض الحسنه بانک کشاورزی

و میلیاردها ریال جایزه نقدی دیگر

- بیش از ۶۰ سال سابقه فعالیت در زمینه کشاورزی و مرتعداری، دامپروری، تجارت و تولید
- شناخته شده به عنوان یکی از بزرگترین کارخانجات مطرح در خاورمیانه
- واردات مستقیم نهاده ها و افزودنی های خوراک دام و طیور
- دسترسی به مواد اولیه در کمترین زمان ممکن به دلیل نزدیکی به بندر امام خمینی
- ظرفیت تولید بیش از ۱۵۰۰ تن در روز
- به کارگیری مدرن ترین تجهیزات و تکنولوژی روز دنیا
- تولید محصولات منطبق با استانداردهای جهانی
- همکاری با متخصصان و کارشناسان داخلی و خارجی